

Utvalg: Fellesnemnd Orkland
Møtested: Kommunestyresalen, Meldal Rådhus
Dato: 30.11.2017
Tid: 09:00

Gyldig forfall meldes snarest til egen kommune.

Orkanger, 23.11.2017

Are Hilstad
Leder

Ingeborg Wolden
sekretær

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

SAKSLISTE

Saksnr	Innhold	Lukket behandling	Arkivsak
OR 4/17	Orientering om prosjektstatus med Prosjektleder Ingvill Kvernmo		
OR 5/17	Foreløpig innspill til organisering av Orkland fra faggrupper og hovedgrupper		
OR 6/17	Orientering om planer om nytt sykehjem i Meldal		
PS 11/17	Omstillingsavtale		2017/11262
PS 12/17	Reglement for gjennomføring av fellesnemndas møter		2017/11258
PS 13/17	Politisk organisering		2017/11256
PS 14/17	Fellesnemndas anledning til å uttale seg om budsjett i de fire kommunene		2017/11510
PS 15/17	Anskaffelse av nytt økonomi-, personal- og lønssystem og nytt sak- og arkivsystem til Orkland		2017/11257
PS 16/17	Krav om elektronisk anskaffelsessystem fra 01.07.2018		2017/11264
PS 17/17	Vurdering av fortsatt innkjøpssamarbeid med Sør-Trøndelag fylkeskommune		2017/11259
PS 18/17	Søknad om unntak fra regler og frister i eiendomsskatteloven i forbindelse med etablering av ny kommune		2017/10090

OR 4/17 Orientering om prosjektstatus med Prosjektleder Ingvill Kvernmo

OR 5/17 Foreløpig innspill til organisering av Orkland fra faggrupper og hovedgrupper

OR 6/17 Orientering om planer om nytt sykehjem i Meldal

Saksframlegg

Saksbehandler
Ingvill Kvernmo

Dato
17.11.2017

Arkivreferanse
2017/11262-
1

Saksgang		
Saknummer	Utvalg	Møtedato
3/17	Partssammensatt utvalg Orkland	23.11.2017
11/17	Fellesnemnd Orkland	30.11.2017

Omstillingsavtale

Vedlegg

1 Forslag til omstillingsavtale

Behandling i Partssammensatt utvalg Orkland - 23.11.2017

Avstemming

Prosjektleders innstilling – enstemmig vedtatt.

Vedtak i Partssammensatt utvalg Orkland - 23.11.2017

Vedlagte avtale vedtas.

Prosjektleders innstilling

Vedlagte avtale vedtas.

Bakgrunn for saken

Viser til tidligere behandling 15.06.17. Prosjektleder legger med dette fram forslag til omstillingsavtale etter at organisasjonene i de fire kommunene har kommet med sine innspill.

Det er gjort følgende endringer som følge av innspillene:

- Avtalepartene er endret til å omfatte Fellesnemda på den arbeidsgiversiden og tillitsvalgte i partssammensatt utvalg på arbeidstakersiden.
- Det er presisert at avtalen skal gjelde alle ansatte i de fire kommunene.
- Varigheten for avtalen er omformulert med at avtalen gjelder til alle er innplassert, men begrenset til 31.12.2020.
- Arbeidsgivers ansvar for å gi informasjon iht arbeidsmiljølovens bestemmelser er tatt inn

Omstillingsavtale for kommunene; Meldal, Agdenes, Snillfjord og Orkdal

1. Avtaleparter

Denne omstillingsavtalen er inngått mellom kommunene; Meldal, Agdenes, Snillfjord og Orkdal, representert av Fellesnemda, på den ene siden, og arbeidstakerorganisasjonene representert av hovedtillitsvalgte i Partssammensatt utvalg.

Avtalen skal gjelde for alle ansatte i Meldal, Orkdal, Agdenes og Snillfjord kommuner.

2. Tidsrom for avtalen

Omstillingsavtalen gjelder for endringsprosessene i forbindelse med sammenslåingen av Meldal kommune, Agdenes kommune, Snillfjord kommune og Orkdal kommune.

Avtalen gjelder fra signeringstidspunkt til alle er innplassert i stilling i Orkland kommune. begrenset til 31.12.20.

Avtalepartene kan underveis ta opp til vurdering avtalens virkemåte og praktisering.

3. Avtalen sitt formål og virkeområdet

Jf. Pk.6 i intensjonsavtalen mellom kommunene:

«ingen ansatte skal sies opp som følge av kommunesammenslåingen, men kostnadsreduksjoner skal skje gjennom naturlig avgang og tilpasninger i samråd med tillitsvalgte»

Arbeidstakerne sine rettigheter ved virksomhetsoverdragelse jmf Arbeidsmiljøloven kap. 16 blir lagt til grunn ved kommunesammenslåingen av Meldal kommune, Agdenes kommune, Snillfjord kommune og Orkdal kommune.

Avtalen sitt formål er å:

- avklare arbeidsgiverpolitiske prinsipper og roller i forbindelse med hvordan kommune fusjonen skal gjennomføres for å sikre en ryddig og forutsigbar prosess
- skape felles plattform og spilleregler for organisasjonsendring
- sørge for at den enkelte ansatt har trygghet i arbeidsforholdet sitt under omstillingsarbeidet
- legge grunnlaget for en gjennomføringsstrategi for overføring og innplassering av medarbeidere med tilhørende bemanningsplan
- legge grunnlaget for lokale avtaler, reglement, prosedyrer som skal gjelde i den nye kommunen.

4. Arbeidstakerorganisasjonene sin medbestemmelsesrett

Arbeidstakerorganisasjonene sin medbestemmelsesrett er fastsatt i Hovedavtalen del B, § 3-1 Arbeidstakerorganisasjonene skal få tilbud om å delta i formelle fora som blir opprettet i forbindelse med kommunesammenslåingsprosessen.

Etter vedtak om sammenslåing og plan for omstillingsperioden er utarbeidet, skal behov for ytterligere frikjøp for tillitsvalgte kartlegges og drøftes jmf. HA § 3.3. Et eventuelt frikjøp utover HTA sine bestemmelser skal gjøres etter samme prinsipper i alle kommuner.

Ingen av organisasjonene skal ha mindre frikjøp enn hva det er samla i de 4 kommunene i dag.

5. Informasjon og involvering

Arbeidsgiver skal i samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene utarbeide en informasjonsplan for omstillingen. En slik informasjonsplan skal også inkludere kommunikasjon mellom arbeidsgiver, arbeidstakerorganisasjoner og vernetjenesten. Begge parter har ansvar for å overholde krav til fortrolighet og taushetsplikt om forhold som en blir kjent med gjennom prosessene.

Arbeidsgiver skal gjennom hele omstillingsprosessen gi ansatte den informasjon som er nødvendig for å sikre et fullt forsvarlig arbeidsmiljø, jf. arbeidsmiljøloven § 4-2 (3).

Arbeidsgivers sitt ansvar:

- 1) Utforme en informasjonsplan som favner både eksterne og interne interessenter for fusjonsprosessen
- 2) Kommunisere i henhold til informasjonsplanen
- 3) Sørge for å involvere tillitsvalgte i henhold til gjeldende regelverk i HTA og HA.
- 4) Involvere vernetjenesten etter arbeidsmiljølovens bestemmelser.
- 5) Informasjon legges ut fortløpende på <http://www.nyeorkland.no/>

Arbeidstakerorganisasjonene sitt ansvar:

- 1) Spre informasjon og forankre beslutninger hos sine medlemmer
- 2) Delta aktivt i de prosesser og utvalg en blir involvert i
- 3) Sørge for at informasjon og tilbakemeldinger fra medlemmene av betydning for fusjonsprosessen blir kommunisert til arbeidsgiver

6. Særavtaler

Alle særavtaler skal videreføres i omstillingsperioden med mindre partene blir enige om noe annet. Fellesnemnda vil reservere seg mot overføring av lokale avtaler inngått med gammel arbeidsgiver ved å sende oppsigelse av avtalene med virkning fra 1.1.2020. Behov for nye særavtaler fom 1.1.2020 skal vurderes og forhandles med tillitsvalgte.

7. Tjenesteansiennitet

I omstillingsprosessen og i videre arbeidsforhold får den ansatte med seg den tjenesteansienniteten denne har fra Meldal, Agdenes, Snillfjord eller Orkdal kommune inn i nye Orkland kommune.

8. Håndtering av ledige stillinger i omstillingsperioden

Vurdering av ledige stillinger i omstillingsperioden:

- Om stillingen bør være vakant inntil stillingen får sin organisatoriske plassering i den nye kommunen.
- Om stillingen ikke kan holdes vakant av hensyn til tjenesteproduksjon
- Om stillingen kan betjenes av en av de sammenslåingskommunene

Enhetsledere/ledere skal rådføre seg med sin overordnede i saker hvor dette krever avklaring i forhold til rettigheter og plikter i denne omstillingsavtalen. Alle nye tilsetninger skal vurderes opp mot denne avtalen, slik at en hindrer unødig overtallighet. Viser til HA vedr. drøftingsplikten.

Kommunene skal søke å unngå konkurranse på ansettelsesvilkår kommunene i mellom i omstillingsperioden.

9. Overføring av personell – bemanningsplan

Prosjektleder har delegert myndighet til å fastsette den administrative organiseringen av den nye kommunen. De fire sammenslåingskommunene må kartlegge nåværende ansvarsområder, kompetanse, antall ansatte, alderssammensetning, vakante stillinger og midlertidige stillinger som danner grunnlaget for en bemanningsplan for overføring av personell inn i ny organisasjon.

Bemanningsplanen kan inneholde ansvarsområder, antall årsverk, og kompetansebehov etter sammenslåingen. Bemanningsplaner drøftes med tillitsvalgte før prosjektleder vedtar planene.

Bemanningsplanene skal være utgangspunktet for identifisering av eventuelle overtallige og innplassering i stillinger, jf pkt 6.

Innplassering i stillinger skal skje etter en fastsatt prosedyre. Det skal utarbeides kriterier for innplassering i stillinger der det er flere aktuelle kandidater og hvordan en løser en situasjon med overtallighet, se også pkt 10. Det skal vurderes egne kriterier for ledere. Prosedyren og kriteriene skal drøftes med de tillitsvalgte før de blir vedtatt.

10. Endring av stilling

Ansatte som etter ny organisering ikke kan fortsette i sin stilling vil få tilbud om en annen stilling, og må akseptere endring i ansvars- og arbeidsoppgaver. Det vil i forkant av dette bli gjennomført en kartleggingsamtale. Det blir utarbeidet felles prosedyre for overtallighet. Ved tilbud om annen stilling som har vesentlige endringer i ansvars og arbeidsoppgaver, vil endringsoppsigelse være den formelle framgangsmåte. Den enkelte arbeidstaker har rett til å beholde sine lønnsbetingelser ved endring av ansvar- og arbeidsoppgaver, jfr HTA. 3.4.1.

11. Harmonisering av lønn

Arbeidsgiver skal drøfte prinsipp og prosess for harmonisering av lønn med arbeidstakerorganisasjonene.

Det skal utarbeides en lønnspolitisk plan for den nye kommunen, med sikte på harmonisering av lønn der det kan konstateres lønnsmessige forskjeller som ikke kan knyttes til ansiennitet, ansvar, oppgaver eller kompetanse.

12. Kompetanseutvikling

Arbeidsgiver skal sørge for at det blir kartlagt kompetanse, utarbeidet opplæringsplaner og gjennomført hensiktsmessige opplæringstiltak for grupper av personell som vil få endringer i oppgaver og ansvar som følge av kommunefusjonen.

13. Signatur

_____

Dato

_____

Leder fellesnemd

Tillitsvalgte representert i partssammensatt utvalg:

_____

Agdenes kommune

_____

Meldal kommune

_____

Orkdal kommune

_____

Snillfjord kommune

Saksframlegg

Saksbehandler
Ingvill Kvernmo

Dato
17.11.2017

Arkivreferanse
2017/11258-
1

Saksgang		
Saknummer	Utvalg	Møtedato
7/17	Arbeidsutvalg Orkland	23.11.2017
12/17	Fellesnemnd Orkland	30.11.2017

Reglement for gjennomføring av fellesnemndas møter

Vedlegg

1 Reglement for gjennomføring av fellesnemndas møter.

Behandling i Arbeidsutvalg Orkland - 23.11.2017

Avstemming

Prosjektleders innstilling – enstemmig vedtatt.

Tilråding i Arbeidsutvalg Orkland - 23.11.2017

Vedlagte reglement vedtas.

Prosjektleders innstilling

Vedlagte reglement vedtas.

Bakgrunn for saken

Det er behov for et reglement for gjennomføring av fellesnemndas møter. Leder av fellesnemnda har utarbeidet et forslag til reglement for gjennomføring av fellesnemndas møter. Forslaget bygger på reglement som Orklandskommunene har i dag. Saken ble utsatt på møte i arbeidsutvalget 25.10.17 for at det også skulle formuleres et punkt knyttet til grunngitte spørsmål.

Reglement for gjennomføring av møter i Fellesnemnda

Innkalling

Fellesnemnda holder møter i henhold til møteplan som Fellesnemnda selv har godkjent og ellers når Fellesnemndas leder finner det påkrevd eller minst 1/3 av medlemmene krever det. Lederen setter opp sakliste og kaller inn til møte. Innkallingen skal opplyse om møtested og møtetidspunkt, samt inneholde en oversikt over de saker som skal behandles. Innkallingen sendes medlemmene senest 5 dager før møtet skal holdes. Møtene i Fellesnemnda skal kunngjøres offentlig og dokumenter som ikke er unntatt offentlig innsyn skal være tilgjengelig for allmenheten.

Møteplikt – forfall – varamedlemmer

Den som er valgt som medlem i Fellesnemnda plikter å delta i Fellesnemndas møter, med mindre han/hun har gyldig forfall. Dersom den som er innkalt ikke kan møte grunnet lovlig forfall skal han/hun uten opphold melde fra om dette til sekretariatet i egen kommune, og opplyse om forfallsgrunn, slik at varamedlem kan innkalles.

Møtestyring – åpne eller lukkede dører

Møter i Fellesnemnda skal holdes for åpne dører og ledes av Fellesnemndas leder eller nestleder. Dersom begge har forfall skal Fellesnemnda velge møteleder ved flertallsvalg. Møteleder skal etter anmodning gi tillatelse til at forhandlingene blir tatt opp på lydbånd, video, eller blir kringkastet over radio eller fjernsyn, såfremt dette ikke virker forstyrrende på gjennomføringen av møtet. En slik tillatelse kan bare gis under åpne dører. Enhver har rett til å overvære møtene i folkevalgte organer og har rett til innsyn i sakens dokumenter. Hovedformålet når reglene pålegger eller tillater lukkede dører er hensynet til enkeltpersoner og private interesser.

- Dørene skal være lukket i saker med lovbestemt taushetsplikt, jf. forvaltningsloven § 13 og kan lukkes når hensynet til personvern krever dette. Terskelen for å lukke dørene av hensyn til personvern er høy, må foretas en interesseavveining i forhold til allmenhetens behov for tilstedeværelse.
- Dørene kan lukkes av hensyn til tungtveiende offentlige interesser dette kan f.eks. være knyttet til forretningsmessige forhold, eller behov å skjerme opplysninger om for eksempel offentlige kontroll- eller inspeksjonsrutiner.
- Rett og plikt til å lukke møtet omfatter bare den saken eller den delen av saken som nødvendiggjør at slike opplysninger trekkes inn i debatten. I lukkede møter omfatter taushetsplikten kun de opplysninger som er av en slik karakter at de anses å være taushetsbelagte, øvrige opplysninger anses ikke som omfattet selv om møtet går for lukkede dører.

Møtestart

På det tidspunkt som er fastsatt, foretar møtelederen opprop over de medlemmer og varamedlemmer som er til stede. Han/hun opplyser også hvem som har meldt forfall. Fellesnemnda er vedtaksfør når minst halvparten av medlemmene er til stede. Medlemmer og varamedlemmer som kommer etter at møtet er satt, eller som foretar skifte med andre medlemmer/varamedlemmer, må før slikt skifte blir foretatt, melde fra til møteleder slik at skiftet blir protokollført. Eventuelle merknader til innkallingen protokolleres. Møtet er formelt satt når innkallingen er formelt godkjent.

Rekkefølgen i saksbehandlingen

Fellesnemnda behandler de saker som er nevnt i innkallingen, og til vanlig i den rekkefølgen de er satt opp. Interpellasjoner skal normalt komme før behandling av de ordinære sakene.

Fellesnemnda kan godkjenne at sakene behandles i en annen rekkefølge. Fellesnemnda kan med alminnelig flertall vedta å utsette realitetsbehandlingen av en sak på den utsendte sakslisten. Den kan også treffe vedtak i sak som ikke er oppført på sakslisten, hvis ikke møteleder eller 1/3 av de møtende medlemmer motsetter seg dette.

Inhabilitet

Den som er inhabil i en sak jfr. Forvaltningslovens § 6, skal ikke være med på å drøfte eller avgjøre en sak. Når et medlem av Fellesnemnda vet at han/hun er inhabil eller at det kan reises tvil om vedkommende sin inhabilitet, bør han/hun melde fra til leder eller sekretariat, slik at varamedlem kan kalles inn.

Møtestyring, debatt og behandling av forslag

Møteleder skal lese opp sakstittel som er brukt i innkallingen. Det skal framkomme om innstillingen til vedtak er fra AU, Partssammensatt utvalg eller fra prosjektleder.

Talere får ordet i den rekkefølge de har bedt om det. Talerne skal rette ordet til møteleder, ikke til forsamlingen. De skal holde seg til saken eller til den del av saken som debatten gjelder.

Møteleder skal påse at dette blir gjort. Det gis anledning til replikk, som gis straks etter en talers innlegg og før neste taler på talerlista. Møteleder kan sette begrenset taletid og avgjør når strek settes. Møtelederen skal ikke kommentere innlegg som er holdt. Ønsker møtelederen å delta i debatten, må han/hun tegne seg på talerlisten, og overlater møteledelsen til nestleder under sitt innlegg.

Andre forslag enn innstillingen, eller endringer til denne, skal fremsettes fra talerstolen og leveres skriftlig til møteleder. Det er ikke anledning til å framsette eller trekke forslag etter at strek er satt. Alle forslag som er framsatt og ikke trukket er til behandling under votering. Møteleder kan be om prøvevotering. Denne er ikke bindende. Representanter har anledning til å be om protokolltilførsel etter at votering er foretatt i en sak.

Interpellasjon

Interpellasjoner er forespørsler som gjelder prinsipielle spørsmål. Dette gir Fellesnemndas medlemmer anledning til å sette temaer og saker på dagsorden. En interpellasjon fremmes skriftlig til Fellesnemndas leder minst 7 dager før møtet avholdes. Som hovedregel bør ikke forslag framsatt i en interpellasjon realitetsbehandles i møtet, men oversendes til prosjektleder for utredning eller AU/Partssammensatt utvalg for videre behandling. Forslag av prinsipiell karakter som ikke direkte berører økonomiske eller organisatoriske forhold kan realitetsbehandles i møtet dersom møteleder eller 1/3 av Fellesnemndas medlemmer ikke motsetter seg det. Interpellasjoner besvares normalt av Fellesnemndas leder i møtet. Både interpellant og svarer får ordet to ganger hver, øvrige talere får ordet en gang hver. Interpellasjoner tas normalt opp først i møtet, før ordinære saker.

Grunngitte spørsmål

Grunngitte spørsmål er forespørsler som gjelder konkrete forhold eller saker. De fremmes skriftlig av en representant av fellesnemnda til leder av fellesnemnda senest 3 virkedager før møtet i fellesnemnda.

Spørsmålet sendes ut til fellesnemnda representanter før møtet. Leder av fellesnemnda refererer spørsmålet i sin helhet og gir sitt svar i møtet. Spørreeren kan be om ordet for tilleggsspørsmål og / eller oppklaringer.

Det er ikke anledning til debatt og det kan ikke fremmes forslag i forbindelse med grunngitte spørsmål. Spørsmål og leder av fellesnemndas sitt svar vedlegges protokoll for møtet.

Møteslutt – protokoll

Det skal føres protokoll over Fellesnemndas møter. I protokollen framkommer tid og sted for møtet, hvem som møtte og hvem som var fraværende, innkallingsdag- og måte. Dersom noen er inhabil i en sak og fratrer, blir dette protokollert, likeledes hvem som evt. tiltrer. Videre framkommer det i protokollen hvilke saker som ble behandlet, samt alle framsatte forslag, avstemningsresultat og vedtak som er fattet.

Ved møtets avslutning leses protokollen opp og godkjennes. Møteleder samt to utvalgte representanter undertegner protokollen på organets vegne.

Saksframlegg

Saksbehandler
Ingvill Kvernmo

Dato
17.11.2017

Arkivreferanse
2017/11256-
1

Saksgang		
Saknummer	Utvalg	Møtedato
6/17	Arbeidsutvalg Orkland	23.11.2017
13/17	Fellesnemnd Orkland	30.11.2017

Politisk organisering

Vedlegg

1 Politisk organisering - drøftingsnotat

Behandling i Arbeidsutvalg Orkland - 23.11.2017

Forslag fra Oddbjørn Bang:

- Hovedutvalg for oppvekst med 9 faste representanter.
- Hovedutvalg for pleie og omsorg 9 faste representanter.
- Hovedutvalg kultur, idrett og folkehelse 9 faste representanter.
- Hovedutvalg for teknikk 9 faste representanter.
- Hovedutvalg forvaltning 11 faste representanter.

Det etableres et administrasjonsutvalg som består av formannskapet og tre representanter fra tillitsvalgte.

Det etableres kontrollutvalg med fem representanter.

Orkland kommune ønsker at det etableres et ungdomsråd for Orkland. Fellesnemnda ber prosjektleder utrede etableringen av et slikt råd.

Fastsetting av antall medlemmer i Eldrerådet og Kommunalt råd for personer med nedsatt funksjonsevne avventes etter at rådene har fått gitt innspill til fellesnemnda.

Avstemming

Oddbjørn Bangs forslag – enstemmig vedtatt.

Tilråding i Arbeidsutvalg Orkland - 23.11.2017

Den politiske organiseringen av Orkland Kommune 2019-2023:

Orkland kommunestyret skal ha 51 representanter.

Orkland formannskap skal ha 11 representanter.

Orkland ønsker en politisk organisering med fem hovedutvalg:

- Hovedutvalg for oppvekst med 9 faste representanter.
- Hovedutvalg for pleie og omsorg 9 faste representanter.
- Hovedutvalg kultur, idrett og folkehelse 9 faste representanter.
- Hovedutvalg for teknikk 9 faste representanter.
- Hovedutvalg forvaltning 11 faste representanter.

Det etableres et administrasjonsutvalg som består av formannskapet og tre representanter fra tillitsvalgte.

Det etableres kontrollutvalg med fem representanter.

Orkland kommune ønsker at det etableres et ungdomsråd for Orkland. Fellesnemnda ber prosjektleder utrede etableringen av et slikt råd.

Fastsetting av antall medlemmer i Eldrerådet og Kommunalt råd for personer med nedsatt funksjonsevne avventes etter at rådene har fått gitt innspill til fellesnemnda.

Prosjektleders innstilling

Den politiske organiseringen av Orkland Kommune 2019-2023:

Orkland kommunestyret skal ha 51 representanter.

Orkland formannskap skal ha 11 representanter.

Orkland ønsker en politisk organisering med fem hovedutvalg:

- Hovedutvalg for oppvekst med 9 faste representanter.
- Hovedutvalg for pleie og omsorg 9 faste representanter.
- Hovedutvalg kultur, idrett og folkehelse 7 faste representanter.
- Hovedutvalg for teknikk 7 faste representanter.
- Hovedutvalg forvaltning 11 faste representanter.

Det etableres et administrasjonsutvalg som består av formannskapet og tre representanter fra tillitsvalgte.

Det etableres en kontrollkomite med fem representanter.

Orkland kommune ønsker at det etableres et ungdomsråd for Orkland. Fellesnemnda ber prosjektleder utrede etableringen av et slikt råd.

Fastsetting av antall medlemmer i Eldrerådet og Kommunalt råd for personer med nedsatt funksjonshemming avventes etter at utvalgene har fått gitt innspill til fellesnemnda.

Bakgrunn for saken

Kommuner som slår seg sammen må organisere det politiske systemet på nytt, og i den forbindelse ta en rekke valg. Det er viktig å være bevisst på hvordan endringer i oppgaver og organisering i forbindelse med en sammenslåing kan påvirke folkevalgrollen.

Kommunestyrerepresentantene i Orkland skal ha en ombudsrolle, styringsrolle og lederrolle. Folkevalgte er representanter for innbyggerne, ansvarlige for kommunens drift, organisering og resultater, de skal representere kommunen utad, sette dagsorden og peke på ulike løsningsforslag. Det er viktig å være bevisst på at innholdet i de ulike rollene kan endres når kommuner slår seg sammen, og at det må etableres en felles forståelse for hvordan den best kan organiseres inn i Orkland.

Hovedproblemstillinger som må drøftes ved valg av organisering:

- Er det mest hensiktsmessig med faste utvalg eller komiteer?
- Hvor mange utvalg er det hensiktsmessig å opprette?
- Hvordan kan disse utvalg og komiteer sammensettes?
- Hvor omfattende beslutningsmyndighet kan de tildeles?

Intensjonsavtalen legger også noen føringer for politisk organisering vedrørende både størrelse på kommunestyret og formannskap

Vurdering

Den politiske organiseringen i Orkland kommune skal bidra til å nå målene i intensjonserklæringen. I intensjonsavtalen står det at den nye kommunen skal legge til rette for engasjement og deltagelse i utvikling av lokalsamfunnet og samhandling mellom kommune, lokalsamfunn og næringsliv. Det er laget et drøftingsnotat tilknyttet saken som ligger ved sakspapiret, og som går dypere i ulike vurderinger.

Den politiske organiseringen av Orkland har vært drøftet både i arbeidsutvalg og fellesnemnd, og prosjektleder har tatt med innspill fra de debattene inn i vurderingene som gjort i innstillingen i saken.

De prinsippene som prosjektleder har lagt til grunn for anbefalingen er:

- Hovedutvalg med delegert beslutningsmyndighet
- Alle kommunestyrerepresentanter skal sitte i et utvalg, formannskap eller komite
- Hovedutvalg med maks gruppestørrelse på elve representanter

Disse prinsippene gir en hovedutvalgsmodell med 4 eller 5 utvalg.

I drøftingsnotatet side 6 og 7 er det skissert ulike mulige modeller som oppfyller disse prinsippene.

I debatten i arbeidsutvalg og fellesnemnd har mange tatt til ordet for et eget utvalg for kultur, idrett og folkehelse, samt at mange også argumentert med at det er hensiktsmessig å skille teknikk, og forvaltning i ulike hovedutvalg. Det har også vært fremmet ønske om å skille oppvekst og pleie/omsorg. Dette gir en politisk organisering fem hovedutvalg.

Det anbefales at antall representanter i de ulike hovedutvalgene tilpasses forventet saksmengde. I prosjektleders anbefaling vil minimum fire vararepresentanter bli engasjert i utvalgsarbeidet. Det er også mulig å øke antallet i hovedutvalgene, slik som i eksempel i drøftingsnotatet, men det er en avveining mellom involvering, forventet saksmengde til det enkelte utvalg, hensiktsmessighet og kostnader til politiske arbeidet.

Kontrollutvalget er valgt av kommunestyret for å forestå det løpende tilsynet med den kommunale forvaltningen på dets vegne. Kontrollutvalget skal i henhold til kommuneloven bestå av minimum 3 medlemmer. Alle kommunene har i dag en kontrollkomite på fem medlemmer, og dette foreslås også for Orkland.

Administrasjonsutvalg skal eksistere i alle kommuner med bakgrunn i kommunelovens §25.

Administrasjonsutvalget skal være satt sammen av både tillitsvalgte for de ansatte og politikere som arbeidsgivere, og skal behandle prinsipielle arbeidsgiverspørsmål. Det foreslås en modell med at administrasjonsutvalget for Orkland består av formannskapet og tre tillitsvalgte representanter.

Kommunalt råd for personer med nedsatt funksjonshemming og elderråd er utvalg kommunen er skal ha etter kommuneloven. Fastsetting av antall medlemmer i elderrådet og kommunalt råd for nedsatt funksjonshemming avventes etter til etter at utvalgene har fått gitt innspill til fellesnemnda.

Drøftingsnotat på politisk organisering

Innhold

1. Premisser fra intensjonsavtalen vedrørende politisk organisering i Orkland	1
1.1 Kommunestyre med 51 representanter.....	2
1.2 Formannskap med 11 representanter	2
2. Hovedutvalg eller komiteer i hht kommuneloven §10	2
3. Gjennomgående representasjon.....	3
4. Størrelsen på utvalg.....	3
5. Antall utvalg.....	4
6. Dagens politiske organisering.....	4
7. Arbeidsinndelingen mellom utvalgene	5
8. Forslag til prinsipper for politisk organisering av Orkland kommune	6
9. Mulig alternativer for inndeling i hovedutvalg.....	6
10. Kontrollutvalget.....	8
11. Administrasjonsutvalg	8
12. Desentraliserte rådsorgan	8
13. Nærmiljøutvalg.....	9

1. Premisser fra intensjonsavtalen vedrørende politisk organisering i Orkland

Kommuner som slår seg sammen må organisere det politiske systemet på nytt, og i den forbindelse ta en rekke valg.

I intensjonsavtalen står det at den nye kommunen skal legge til rette for engasjement og deltagelse i utvikling av lokalsamfunnet og samhandling mellom kommune, lokalsamfunn og næringsliv.

Det er viktig å være bevisst på hvordan endringer i oppgaver og organisering i forbindelse med en sammenslåing kan påvirke folkevalgrollen.

Kommunestyrerepresentantene i Orkland skal ha en ombudsrolle, styringsrolle og lederrolle. Folkevalgte er representanter for innbyggerne, ansvarlige for kommunens drift, organisering og resultater, de skal representere kommunen utad, sette dagsorden og peke på ulike løsningsforslag. Det er viktig å være bevisst på at innholdet i de ulike rollene kan endres når kommuner slår seg

sammen, og at det må etableres en felles forståelse for hvordan den best kan organiseres inn i Orkland.

Hovedproblemstillinger som må drøftes ved valg av organisering:

- Er det mest hensiktsmessig med faste utvalg eller komiteer?
- Hvor mange utvalg er det hensiktsmessig å opprette?
- Hvordan kan disse utvalg og komiteer sammensettes?
- Hvor omfattende beslutningsmyndighet kan de tildeles?

Intensjonsavtalen legger også noen føringer for politisk organisering vedrørende både størrelse på kommunestyret og formannskap

1.1 Kommunestyre med 51 representanter

Når flere kommuner slår seg sammen må den nye kommunen ta stilling til hvor stort kommunestyret skal være. Det handler om å finne en balanse mellom bred representasjon og god politisk styring. I intensjonsavtalen er det lagt opp til et relativt stort kommunestyre for Orkland med 51 representanter

1.2 Formannskap med 11 representanter

Intensjonsavtalen fastsetter at Orkland skal organiseres seg etter formannskapsmodellen, jf. Kommunelovens § 8. Alle de fire kommunene har formannskapsmodellen fra før, og det er også den vanligste måten å organisere seg på i norske kommuner i dag. I intensjonsavtalen er det bestemt at Orkland skal ha et formannskap med 11 representanter.

2. Hovedutvalg eller komiteer i hht kommuneloven §10

I henhold til kommuneloven §10 kan kommuner opprette politiske utvalg og komiteer med bestemte oppgaver og ansvar, som forbereder saker for kommunestyret, eller få delegert myndighet til å ferdigbehandle tildelte saker. Å opprette politiske utvalg og komiteer kan være hensiktsmessig fordi det gjerne vil være behov for en viss arbeidsdeling og spesialisering. Utvalg eller komiteer legger også til rette for en bredere og dypere deltakelse i politiske beslutningsprosesser.

I dag har både Meldal, Agdenes og Orkdal organisert det politiske arbeidet med hovedutvalg. Hovedforskjellen på å velge hovedutvalg i forhold til komiteer dreier seg om sammensetting og avgjørelsesmyndighet

Kommunestyrekomiteer kan ikke delegeres avgjørelsesmyndighet, men det kan hovedutvalg. Komiteer er kun saksforberedende organer og avgir således innstilling til kommunestyret. I kommunestyrekomiteer er det kun kommunestyrets medlemmer som kan velges som faste medlemmer. Samtlige kommunestyremedlemmer, med unntak av medlemmer i kontrollutvalget og ordfører, må være medlemmer av en komite om denne ordningen velges.

Det er viktig å påpeke at kommuner kan kombinere ordninger med faste utvalg og kommunestyrekomiteer, men dersom en ordning med kommunestyrekomiteer velges, må altså alle kommunestyrets medlemmer fordeles på disse komiteene.

Hovedutvalg kan delegeres avgjørelsesmyndighet i saker. I praksis handler altså valget mellom faste utvalg og kommunestyrekomiteer langt på vei om det politiske underutvalget skal ha mulighet til å ferdigbehandle saker eller ikke. Hovedutvalg med delegert avgjørelsesmyndighet i bestemte saker er den vanligste måten å organisere det politiske arbeidet på i norske kommuner.

3. Gjennomgående representasjon

Gjennomgående representasjon i sammensetningen av utvalg er at utvalgsmedlemmene velges blant kommunestyremedlemmene, og det som er mest vanlig. Argumentene for dette er at samtlige representanter engasjeres i utvalgsarbeid, forholdene legges bedre til rette for samordning og helhetsstyring. Det gir også en demokratisk legitimitet i sentrale beslutninger.

Dersom en velger hovedutvalg kan andre innbyggere enn direkte folkevalgte til kommunestyret kan trekkes inn i faste utvalg. Ettersom det er valgt et kommunestyret som er såpass stort, er det mange representanter som det må finnes en plass til inn i utvalgsstrukturen. Det vil være 51 kommunerepresentanter i Orkland, og 11 av disse skal sitte i formannskapet. Kommuneloven sier at minimum 1 kommunestyrerepresentant må sitte i kontrollutvalget. Det betyr at ved gjennomgående representasjon må det være minimum 39 plasser i hovedutvalg eller komiteer for de resterende kommunestyremedlemmene. Det er mulig å ha flere plasser for også ha med de øverste varaplassene inkludert utvalgsarbeidet.

4. Størrelsen på utvalg

Hovedutvalg og komiteer har en mer uformell arbeidsform enn kommunestyremøtene. Møtene organiseres slik at deltakerne tar ordet rundt bordet, og ikke bruker talestol for å holde innlegg. Det senker terskelen for å ta ordet og for meningsytringer. Utvalgene skal være en arena for politiske verksted.

Arealet til den nye kommunen er stort, og det er viktig at den politiske organiseringen hensyn tar det. Det gjøres gjennom et stort kommunestyre, men også at en vurderer størrelsen på utvalgene. Lokalkunnskap er en viktig i mange lokalpolitiske saker, men særlig viktig i regulering- og arealsaker. Det betyr at størrelsen til hovedutvalgene kan vektes noe ut fra behovet for bred lokalkunnskap og saksmengde, og at ikke alle utvalgene trenger å ha lik størrelse.

Dersom utvalgene blir veldig store vil muligheten til å fungere som et politisk verksted begrenses. I Intensjonserklæringen er det enighet om at formannskapene skal ha 11 representanter. Det kan også brukes på som en pekepinn på hva den maksimale størrelsen på et hovedutvalg bør være.

5. Antall utvalg

Dersom premisset om gjennomgående representasjon legges til grunn, må den politiske organiseringen ha minimum 39 plasser i hovedutvalg eller komiteer.

Ved tre hovedutvalg blir det 13 representanter i hvert utvalg. Det vil gi forholdsvis store utvalg, og størrelsen blir større enn formannskapet.

Dersom en velger 4 eller 5 hovedutvalg, kan størrelsen på utvalgene tilpasses slik at en totalt får minimum 39 plasser, men samtidig har mulighet til å tilpasse utvalgsstørrelsen til saksmengde og behov.

6. Dagens politiske organisering

Dagens politiske organisering i de fire kommunene har både likheter og forskjeller. Både Orkdal, Meldal og Agdenes har hovedutvalg med delegert beslutningsmyndighet. Kommunestyrene er ulik i størrelse, og det gjenspeiler til en viss grad forskjellene i kommunestørrelse. Orkdal har det største kommunestyret, og har også et hovedutvalg mer enn Meldal og Agdenes. Snillfjord har ikke faste komiteer eller hovedutvalg.

Hovedskillelinjen på inndeling av utvalg er at Orkdal har valgt å skille fagområdene teknikk og forvaltning i ulike hovedutvalg, og i Orkdal er kultursakene lagt i et underutvalg til formannskapet. Det er også ulikt mellom kommunene hvorvidt næring ligger inn i formannskapets portefølje eller om det er plassert i et hovedutvalg.

Fig 1: Orkdal kommunes organisering i dag

Kommunestyre	35
Formannskap	11
Hovedutvalg forvaltning	11
Hovedutvalg teknikk	7
Hovedutvalg oppvekst og omsorg	11
Kulturutvalg*	6

* Kulturutvalget er et underutvalg under formannskapet, og ikke et hovedutvalg med beslutningsmyndighet.

Fig 2: Meldal kommunes organisering i dag

Kommunestyre	19
Formannskap	7
Hovedutvalg helse, oppvekst og kultur	7
Hovedutvalg landbruk og tekniske tjenester	7

Fig 3: Agdenes kommunes organisering i dag

Kommunestyre	17
Formannskap	5
Hovedutvalg for oppvekst og levekår	7

Hovedutvalget for drift og næring	7
-----------------------------------	---

Fig 4: Snillfjord kommunes organisering i dag:

Kommunestyre	17
Formannskap	5

7. Arbeidsinndelingen mellom utvalgene

Det er viktig å se på en struktur for det politiske arbeidet i Orkland som bidrar til beslutningseffektivitet og gir et oversiktlig organisasjonskart for kommunens innbyggere.

Det er vanlig å skille mellom to hovedprinsipper for inndeling av utvalg: et formålsprinsipp og et funksjonsprinsipp. Organisering ut fra et formålsprinsipp innebærer at inndelingen mellom utvalgene/komiteene baseres på ulike sektorer, sakfelt eller tjenestetyper som kommunen ivaretar, for eksempel undervisning, helse og sosial, kultur og teknisk sektor. I inndeling etter funksjonsprinsipp innebærer en inndeling på tvers av tjenestetype eller sektor, der inndelingen i stedet baseres på oppgavetyper som innebærer samme administrative prosesser, f.eks. driftsoppgaver (undervisning og helse- og sosial/ omsorg), utviklingsoppgaver (kultur, næring og miljø) og forvaltningsoppgaver (plan- og finanssaker).

Det som er sentrale diskusjoner i forhold til inndelingen mellom de ulike utvalgene er:

Skille forvaltning og teknikk?

Orkland må ta stilling til om de ønsker å skille teknikk og forvaltning. Forvaltning har en stor saksmengde, og i tillegg så kan en skille på rollene kommunen har som søker og reguleringsmyndighet/lovforvalter. Orkdal kommune har god erfaring med å skille teknikk og forvaltning i dag, både mhp saksmengde og ryddighet roller.

Skille pleie /omsorg og oppvekst?

Pleie og omsorg og oppvekst er store fagområder, og områder som har en stor andel av de totale, kommunale budsjettene. Likevel er dette områder som tradisjonelt har få beslutningsaker til behandling. I forbindelse med etablering av Orkland vil det være behov for politikere å gjøre seg kjent med geografien i tilbudsstrukturen.

Et eget utvalg for kultur, idrett og folkehelse

Det må tas stilling til om Orkland kommune skal ha et eget utvalg for kultur idrett og folkehelse, eller om området skal legges sammen med andre fagområder. Det kan være en diskusjon om dersom kultur legges sammen med lovpålagte tjenester kan kulturområdet komme i en skvis med lovpålagte tjenester innen pleie og omsorg eller innen oppvekstområdet.

8. Forslag til prinsipper for politisk organisering av Orkland kommune

Det er viktig å enes om noen prinsipper for den politiske organiseringen av den nye kommunen slik at organiseringen bidrar til å nå målene i intensjonserklæringen. Forslagene er basert på det som var hovedlinjene i debatten i fellesnemnd og arbeidsutvalg:

Hovedutvalg med delegert beslutningsmyndighet

Det er viktig at organiseringen bidrar til at beslutningsprosessene ikke oppleves unødvendig byråkratisk. Dersom Orkland velger å organisere det politiske arbeidet etter en hovedutvalgsmo- dell, kan hovedutvalgene få delegert noe beslutningsmyndighet innenfor sitt fagområdet. Det kan bidra til smidige beslutningsprosesser, samt at arbeidet i hovedutvalget oppleves mer betydningsfullt. Detaljene i delegert myndighet bør fastsettes i delegeringsreglementet til kommunen.

Alle kommunestyrerepresentanter skal sitte i et utvalg, formannskap eller komite

Vervet som folkevalgt bør oppleves meningsfullt for den enkelte. Hovedutvalgene har gjerne en mer uformell arbeidsform enn kommunestyret der terskelen for å delta i politiske diskusjoner er lavere. Orkland bør søke en organisering med gjennomgående representasjon der alle kommunestyrerepresentantene enten sitter i formannskap, kontrollutvalg eller et hovedutvalg.

Hovedutvalg med maks gruppestørrelse på elve representanter

Det er viktig å kunne tilpasse størrelsen til utvalgene ut for forventet saksmengde og arbeidsomfang, men at ingen av utvalgene blir så store at det går utover muligheten til å fungere som politiske verksteder. Formannskapet skal ha elve representanter, og det er å anse som en maksimalstørrelse på det enkelte hovedutvalg.

Modell med minimum fire hovedutvalg

Dersom det skal være gjennomgående representasjon og at maksstørrelsen på utvalgene er elve representanter, gir det en modell med minimum fire hovedutvalg.

Dersom det er ønskelig med eget utvalg for kultur, så er det også naturlig å skille oppvekst og pleie og omsorg, ettersom pleie og oppvekst er veldig store områder.

Det må tas stilling til om teknikk og forvaltning skal deles i to utvalg. Det må også tas stilling til om næringssakene skal legges i hovedutvalg eller inn i formannskapets portefølje.

9. Mulig alternativer for inndeling i hovedutvalg

Gitt premissene:

- Hovedutvalg med delegert beslutningsmyndighet
- Alle kommunestyrerepresentanter skal sitte i et utvalg, formannskap eller komite

- Hovedutvalg med maks gruppestørrelse på elve representanter
- Modell med minimum fire hovedutvalg

Gir det minimum 39 representanter å fordele på hovedutvalg, men det kan også være fordeler i og også inkludere noen av de øverste vararepresentantene i utvalgsarbeidet.

Eksempel 1: Fire hovedutvalg (40 plasser)

Hovedutvalg for forvaltning 11 repr.

Hovedutvalg for teknikk 9 repr.

Hovedutvalg for oppvekst og kultur 11 repr.

Hovedutvalg for pleie og omsorg 9 repr.

Her ligger kultur sammen med oppvekst og fritid, men det kan også organiseres med at kultur er sammen med Helse og velferd, eller at kultur er et eget utvalg under formannskapet.

Eksempel 2: Fem hovedutvalg (43 plasser)

Hovedutvalg for oppvekst 9 repr.

Hovedutvalg for pleie og omsorg 9 repr.

Hovedutvalg kultur, idrett og folkehelse 7 repr.

Hovedutvalg for teknikk 7 repr.

Hovedutvalg forvaltning 11 repr.

Eksempel 3: Fem hovedutvalg (47 plasser)

Hovedutvalg for oppvekst 9 repr.

Hovedutvalg for pleie og omsorg 9 repr.

Kultur, idrett og folkehelse 9 repr.

Hovedutvalg for teknikk 9 repr.

Hovedutvalg forvaltning 11 repr.

Eksempel 4: Fire hovedutvalg (40 plasser)

Hovedutvalg for oppvekst 11 repr.

Hovedutvalg for pleie og omsorg 11 repr.

Kultur, idrett og folkehelse 9 repr.

Hovedutvalg for teknikk og forvaltning 11 repr.

10. Kontrollutvalget

Kontrollutvalget er valgt av kommunestyret for å forestå det løpende tilsynet med den kommunale forvaltningen på dets vegne. Utvalget skal videre påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Rammene for kontrollutvalgets virksomhet fremgår i kommunelovens kapittel 12, med tilhørende forskrift om kontrollutvalg (KRD 15.06.04).

Kontrollutvalget skal i henhold til kommuneloven bestå av minimum 3 medlemmer. Alle kommunene har i dag en kontrollkomite på fem medlemmer.

11. Administrasjonsutvalg

Administrasjonsutvalget er hjemlet i kommunelovens §25. Administrasjonsutvalget skal være satt sammen av både tillitsvalgte for de ansatte og politikere som arbeidsgivere. Administrasjonsutvalget skal behandle saker knyttet til de overordnede retningslinjer for kommunens personalpolitikk, utarbeidelse av personalpolitiske retningslinjer o.l.

Administrasjonsutvalget består i dag av formannskapene og mellom 2-3 tillitsvalgte representanter.

	Snillfjord	Agdenes	Meldal	Orkdal
Formannskapsmedlemmer	5	5	7	11
Tillitsvalgte	2	2	3	3
Administrasjonsutvalg	7	7	10	14

12. Desentraliserte rådsorgan

I intensjonserklæringen står det at det må etableres en modell for desentraliserte rådsorgan. Her under eldreråd, ungdomsråd, råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne, idrettsråd og tilsvarende.

Oversikt over andre organ som inngår i den politiske organiseringen

	Snillfjord	Agdenes	Meldal	Orkdal
Eldrerådet	5	5	7	6
Kommunalt råd for personer med nedsatt funksjonsevne	4	6	7	7
Ungdomsråd			9	
Komite for gruveforurensingssaker			7	

Eldreråd og kommunalt råd for personer med nedsatt funksjonshemming

Eldrerådene i Orkland har hatt to møter, og de har startet dialogen med hvordan de ønsker at eldrerådet skal organiseres inn i Orkland. Eldrerådet har signalisert at de ønsker å komme med innspill på dette i løpet av høsten.

De kommunale rådene for personer med nedsatt funksjonsevne i Orkland har planlagt et møte i løpet av november, og det er naturlig at også de utfordres på hvordan dette rådet skal organiseres i Orkland kommune.

Ungdomsråd

Det må også vurderes om det skal opprettes et ungdomsråd for Orkland kommune.

Meldal, Agdenes og Snillfjord har ungdomsråd i dag, men funksjonsnivå og organisering er ganske ulikt. Orkdal har hatt ungdomsråd tidligere. Det som ofte har vært utfordringen med organisering av ungdomsråd er å sikre kontinuitet og stabil aktivitet over tid.

Ungdom har kompetanse og lokal kunnskap som er viktig i utviklingen av framtidens kommuner. Kommunesammenslåingen er en mulighet til å sette ungdomsmedvirkning på dagsorden, og diskutere hvordan den skal fungere i fremtiden. Ungdomsråd kan også være en fin rekrutteringskanal inn i lokalpolitikk.

Komite for gruveforurensingssaker

Meldal har i dag også en komite for gruveforurensingssaker, som de andre kommunene naturlig nok ikke har i dag.

13. Nærmiljøutvalg

Intensjonsavtalen står det at det skal utarbeides en modell for nærmiljøutvalg som skal ha som formål å skape stedsutvikling i samhandling mellom kommune, lag og organisasjoner. Det skal avsettes egne midler til formålet.

Dette bør konkretiseres nærmere i arbeidet med en frivillighetspolitikk for Orkland.

Saksframlegg

Saksbehandler
Ingvill Kvernmo

Dato
23.11.2017

Arkivreferanse
2017/11510-
1

Saksgang		
Saknummer	Utvalg	Møtedato
14/17	Fellesnemnd Orkland	30.11.2017

Fellesnemndas anledning til å uttale seg om budsjett i de fire kommunene

Vedlegg

1 E-post fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag vedr. dato for fellesnemndas uttalelse til budsjettene

Prosjektleders innstilling

Saken legges frem uten tilrådning.

Bakgrunn for saken

I inndelingsloven §26, tredje ledd står det:

“Fellesnemnda skal ta hand om det førebuaende arbeidet med økonomiplanen og med budsjettet for det første driftsåret etter at samanslåinga eller delinga som nemnt i § 3 andre ledd bokstav b, er sett i verk. Nemnda skal i sin verkeperiode gi fråsegn til departementet om årsbudsjetta og økonomiplanen for dei kommunane eller fylkeskommunane saka gjeld.”

Fylkesmannen har i brev av 22. 11.17 bedt alle fylkesnemndene om følgende:

“Fylkesmannen ber om å få tilsendt uttalelsen vedrørende budsjett 2018 og økonomiplan for perioden 2018 – 2021 innen 15. januar 2018. Vi ber om at fellesnemnda f.eks. tar stilling til:

- *Om enkeltkommunens driftsbudsjett/ økonomiplan (tiltak/investeringer) er i samsvar med politiske prioriteringer og innenfor det handlingsrommet den nye kommuner vil få.*
- *I hvilken grad er de tiltakene og de vedtatte investeringer i samsvar med de fremtidige behov i den nye kommunene.*

Fylkesmannen ser det formålstjenlig at fellesnemndas sin uttalelse er kjent før de formelle vedtak i de enkelte kommunestyrene. Da kan enkeltkommuner ha mulighet til å gjøre eventuelle tilpasninger. Følgelig anbefales det dialog mellom fellesnemnda og enkeltkommunene i prosessen fram til vedtak.”

Vurdering

Orklands kommune diskuterte utfordringer knyttet til kommunesammenslåing og budsjettprosessen i den enkelte kommune på felles kommunestyresamling 1. november.

Det har vært begrenset tid til å samordne handlingsplan og budsjett prosess i 2017, og det er fremdeles en del usikkerhet knyttet til framtidige inntekter og utgifter for Orkland. Det legges opp til å samordne budsjett og handlingsplanarbeidet i 2018, og det fremmes en egen sak på dette i fellesnemnda.

Rådmenn i Orklands kommunene er invitert til å presentere budsjettforslag for sin kommune for fellesnemnda på møte 30.11.17. Saken legges frem uten tilrådning fra prosjektleder, men fellesnemnda har anledning til å gi sin uttalelse til budsjettforslagene.

Vedlegg:

Fylkesmannens brev 22.11.17

Lenke til rådmannen i Orkdal sitt budsjettnotat:

<https://www.orkdal.kommune.no/raadmannens-notat-handlingsplan-2018-2021.6051832-407355.html>

Lenke til rådmannens budsjettnotat for hht. Meldal, Agdenes og Snillfjord vil ettersendes.

Fra: Rabben, Frode [mailto:fmstfra@fylkesmannen.no]

Sendt: 22. november 2017 07:13

Til: Ragnhild Setsaas; Rådmann Klæbu; Rådmann Hemne; Kvernmo Ingvill; Rådmann Ørland; Rådmann Bjugn; Rådmann Åfjord; Rådmann Roan; Rådmann Hitra

Kopi: Hynne Sigrid; Gråberg, Anne

Emne: Dato for innsending av fellesnemndas uttalelser om budsjett og økonomiplaner fra de enkelte sammenslåingskommunene.

Til ledere fellesnemnda

Fylkesmannen viser til tidligere informasjon omkring kravene i inndelingsloven § 26. En av fellesnemndens viktige oppgave er å påse en ansvarlig økonomisk inngang til den nye kommunen fra 1.1.2020. For å sikre dette sier inndelingsloven at fellesnemnda skal gi uttalelser om budsjett og økonomiplanene til den enkelte sammenslåingskommune i årene fram til sammenslåingen. Uttalelsene skal sendes departementet (som har delegert oppgaven til Fylkesmannen).

På bakgrunn av dette ber Fylkesmannen om å få tilsendt uttalelsen vedrørende budsjett 2018 og økonomiplan for perioden 2018 – 2021 **innen 15. januar 2018**. Vi ber om at fellesnemnda f.eks. tar stilling til:

- Om enkeltkommunens driftsbudsjett/ økonomiplan (tiltak/investeringer) er i samsvar med politiske prioriteringer og innenfor det handlingsrommet den nye kommuner vil få.
- I hvilken grad er de tiltakene og de vedtatte investeringer i samsvar med de fremtidige behov i den nye kommunene.

Fylkesmannen ser det formålstjenlig at fellesnemndas sin uttalelse er kjent før de formelle vedtak i de enkelte kommunestyrene. Da kan enkeltkommuner ha mulighet til å gjøre eventuelle tilpasninger. Følgelig anbefales det dialog mellom fellesnemnda og enkeltkommunene i prosessen fram til vedtak.

Fylkesmannen anbefaler kommunene å samarbeide tett om økonomiplanene allerede fra 2018-2021 og i senere år. Dette ut fra:

- Kravet om realisme og bærekraft som er stilt i kommuneloven
- synliggjøring av mulige samordningsgevinster
- rigging av ny organisasjon
- samordning av øvrige styringsdokumenter (plansiden).

Gjennom denne dialogen vil fellesnemnda tidlig kunne være i stand til å lage «et skyggebudsjett» for den nye kommunen. Fellesnemnda vil således være godt forberedt når nemnden høsten 2019 skal utarbeide sitt fremlegg til budsjett for perioden 2020 -2023 (jf. inndelingslovens § 26).

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag og Fylkesmannen i Nord-Trøndelag er omforent om dette oppdraget til fellesnemndene.

Med vennlig hilsen

Frode Rabben

seniorrådgiver,

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Telefon: 73 19 91 77

Mobil: 91 84 98 92

Fmstfra@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no

Saksframlegg

Saksbehandler
Ingvill Kvernmo

Dato
17.11.2017

Arkivreferanse
2017/11257-
1

Saksgang		
Saknummer	Utvalg	Møtedato
8/17	Arbeidsutvalg Orkland	23.11.2017
15/17	Fellesnemnd Orkland	30.11.2017

Anskaffelse av nytt økonomi-, personal- og lønssystem og nytt sak- og arkivsystem til Orkland

Behandling i Arbeidsutvalg Orkland - 23.11.2017

Marit Risvaag fra faggruppe innkjøp orienterte om offentlig anskaffelser ved kommunesammenslåing.

Avstemming (7 medlemmer)

Prosjektleders innstilling – enstemmig vedtatt.

Tilråding i Arbeidsutvalg Orkland - 23.11.2017

Fellesnemnda gir tilslutning til å gjennomføre anskaffelse av nytt felles lønns- personal- og økonomisystem og nytt sak- og arkivsystem som en innovativ anskaffelse.

Fellesnemnda anbefaler at alle kommunene tar i bruk nytt sak- og arkivsystem fra 01.01.19, tilsvarende anbefales at nytt økonomi- og lønssystem tas i bruk for en eller flere av kommune fra 01.01.19 om dette anses tilrådelig etter avholdt dialogkonferanse.

Prosjektleders tilråding:

Fellesnemnda gir tilslutning til å gjennomføre anskaffelse av nytt felles lønns- personal- og økonomisystem og nytt sak- og arkivsystem som en innovativ anskaffelse.

Fellesnemnda anbefaler at alle kommunene tar i bruk nytt sak- og arkivsystem fra 01.01.19, tilsvarende anbefales at nytt økonomi- og lønssystem tas i bruk for en eller flere av kommune fra 01.01.19 om dette anses tilrådelig etter avholdt dialogkonferanse.

Bakgrunn for saken

Fra 1. januar 2020 slår Agdenes, Meldal, Orkdal og deler av Snillfjord kommune seg sammen til Orkland kommune. Det er en rekke forskjellige saksbehandlings- og fagsystemer som er i bruk i kommunene. Økonomi- og lønssystem samt saksbehandlings- og arkivsystem er de to største og mest sentrale. De øvrige saks- og fagsystemene vil være avhengig av økonomi og arkivsystemet i form av integrasjoner for samhandling mellom systemene.

Nye Orkland kommune må ha felles økonomi og arkivsystem. Situasjonen i kommunene i dag er at vi benytter forskjellige systemer:

7.1 Overordnet oversikt over fagsystemer

Type system	Orkdal	Meldal	Agdenes	Snillfjord
<u>Økonomi/HRM</u>	Agresso	Visma	Visma	Visma
<u>Sak/arkiv</u>	<u>ephorte</u>	<u>Acos websak</u>	ESA	ESA

Det er ikke mulig å velge et av dagens systemer med tanke på å videreføre dette for ny kommune. Reglene om offentlig anskaffelse krever ny anskaffelse dersom det gjøres vesentlige endringer i avtalen i forhold til avtalens omfang m.m. Vi må derfor gjennomføre en offentlig anskaffelse for å inngå avtale om økonomi-, lønns og personalsystem og arkivsystem for Orkland.

Det er forskjellige prosedyrer for offentlig anskaffelse som kan velges. Anskaffelsen kan gjennomføres som en åpen anbudskonkurranse hvor en velger mellom tilbudene som kommer inn, uten dialog med leverandørene. Det er også mulig å velge en konkurranse med forhandlinger, dette gir rom for dialog med leverandørene i forhold til innsendte tilbud. Før en offentliggjør en anbudskonkurranse er det også mulig å ha dialog med leverandørene, på denne måten får en innspill i forhold til hva som er tilgjengelig samt tilbakemeldinger og vurderinger fra leverandørene i forhold til de ønsker og krav vi har til de systemene som skal anskaffes. Denne typen anskaffelse med dialog med leverandørene i forkant av utarbeidelse av konkurransegrunnlag og utlysning omtales oftest som innovativ anskaffelse.

Ved anskaffelse av økonomi-, lønns og personalsystem og arkivsystem for Orkland må en del overordnede prinsipper besluttes før anskaffelsen. Skal vi ha hovedsystemer eller åpne for at flere systemer kan velges.. Vi må velge anskaffelsesprosedyre og til slutt må det fastsettes en tidsplan for anskaffelsen og for når nye systemer skal tas i bruk.

Vurdering

Felles systemer eller oppdeling

For saksbehandlings og arkivsystem er det ikke en aktuell problemstilling å vurdere, disse løsningene kommer som felles saksbehandlings- og arkivsystem. For lønns-, personell- og økonomisystem er det mulig å anskaffe disse som separate systemer eller som et felles system som dekker alle disse funksjonen. En fordel med å velge separate systemer kan være at en får flere systemer og leverandører å velge mellom og at systemet kan være mer spesialisert når det dekker kun en av funksjonene. Den store utfordringen med å velge separate systemer er at disse ikke er utformet med tanke på å fungere sammen. Med den store sammenhengen mellom hhv lønn/personal og lønn/økonomi, vil det ikke være tilfredsstillende for løsning av de oppgavene og rapporteringen som skal leveres i en stor organisasjon, å ha disse adskilt. Det kan tenkes en løsning med integrasjon mellom to systemer, men dette viser seg oftest å være en kostbar og lite stabil løsning. Det er ingen av dagens kommuner som har valgt å ha separate systemer for lønn, personal og økonomi. På denne bakgrunn anbefales ikke å åpne for å ha separate systemer.

Anskaffelsesprosedyrer

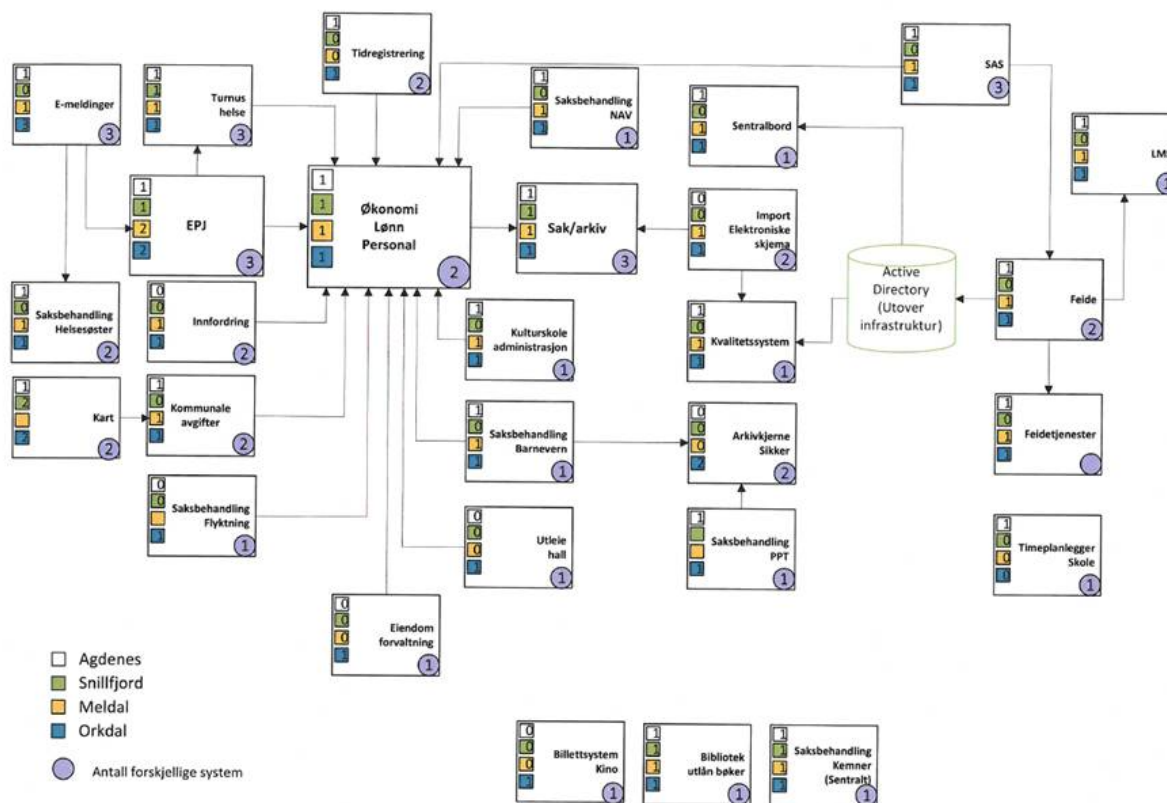
Økonomi-, lønns og personalsystemer og arkivsystemer er av tildels kompleks art og systemer med store krav til funksjonalitet, sikkerhet og drift. Innen området for IT systemer og digitale løsninger er det en rask utvikling og stadig nye funksjoner og løsninger blir tilgjengelig. Faggruppen vurderer gevinstpotensialet som betydelig hvis en lykkes å anskaffe et integrert system som gir fulldigitaliserte prosesser innenfor de nevnte fagområder og som også lar oss ta ut det samme potensialet mot tilgrensende fagsystemer ute på de enkelte tjenester. Av denne grunn anses det som hensiktsmessig å ha en dialog med leverandørene i forkant av anbudskonkurransen. Dette gir oss en mulighet til å kartlegge hva som er tilgjengelig og mulig av løsninger og på denne måten kunne stille bedre krav i anskaffelsen. Dette krever at anskaffelsesprosessen kommer i gang raskt.

Det må foretas to anskaffelser, en for økonomi-, lønns og personalsystem og en for sak-/arkivsystem. Dersom disse prosessene gjennomføres med sammen anskaffelsesprosedyre og gjøres parallelt, vil dette være tidsbesparende i forhold til arbeidet med anskaffelsene. En tidsplan som beskrevet ovenfor er svært tett og vil kreve at tilstrekkelig med kapasitet fra fagpersoner er tilgjengelig ved behov.

Tidspunkt for anskaffelse og implementasjon av systemene

Anskaffelse av økonomi- og arkivsystem danner grunnlag for anskaffelse av de øvrige sak- og fagsystemene som også må på plass som felles systemer for Orkland. Også disse systemene er omfattet av anskaffelsesregelverket og må konkurranseutsettes før det kan inngås avtale for Orkland. De øvrige systemene som skal anskaffes skal fungere sammen med økonomi- og/eller arkivsystem, det er derfor en forutsetning at disse systemene er valgt før en anskaffer øvrige systemer.

Grafisk oversikt over fagsystemer med koblinger

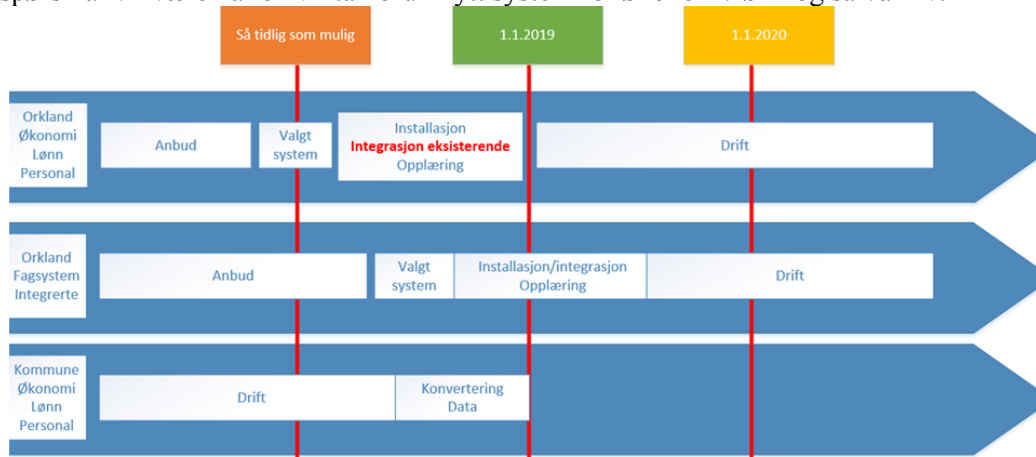

Anskaffelse av økonomi- og lønssystem bør derfor gjennomføres så raskt som mulig, for at vi skal kunne starte prosessen med innkjøp av fagsystem.

En mulig tidsplan for en innovativ anskaffelse for systemer er:

- Desember 2017 – januar 2018. Forberedelse før dialogkonferanse med sikte på å fastsette overordnede krav og prinsipper for anskaffelsen.
- Slutten av januar 2018 – Dialogkonferanse.
- Midten av februar 2018 – tilbakemelding fra leverandørene og en til en samtaler
- Midten av februar 2018 – ut mars 2018 – utarbeide kravspesifikasjon og konkurransegrunnlag
- 1. april 2018 – utlyse konkurranse på Doffin
- 1. mai 2018 – tilbudsfrist
- 15. juni 2018 – valg av leverandør
- Karensperiode
- 1. juli 2018 – inngåelse av avtale med leverandør

Neste spørsmål vil være når en vil ta i bruk nytt system for økonomi/lønn og sak/arkiv.

For økonomi/lønn anskaffes dette for Orkland og skal derfor tas i bruk senest 01.01.20 for kommunens regnskap. Det anbefales ikke å vente med iverksetting av systemet så lenge. Det er store utfordringer ved oppstart av så

omfattende systemer og dette er et område som er svært sårbart ved eventuelle feil og oppstartsproblemer. Orkland kommune kan begynne å benytte nytt økonomi-/lønnssystem fra 01.01.19 for sitt prosjektregnskap. Dette medfører likevel ikke at en får tatt i bruk systemet fullt ut slik dette skal benyttes i en kommune, med de konsekvenser dette har for tilstøtende systemer som skal levere data inn til et økonomi-/lønns- og personalsystem. Det bør derfor vurderes nærmere alternativer for hvordan og i hvilken rekkefølge dette kan skje for at alle systemene skal være oppe og gå så raskt som mulig og senest når ny kommune ser dagens lys. Dette gjelder både innleie av nødvendige ressurser/kompetanse og et alternativ der en eller flere av dagens kommuner kan ta i bruk nytt økonomi-/lønnssystem fra 01.01.19. Fordelene med sistnevnte løsning vil være at systemet blir tatt i bruk fullt ut og at mye av opplæringen av personell i bruk av nye system kan gjennomføres på et tidligere tidspunkt. Dersom hovedsystemene er oppe og går fra 01.01.19, vil også integrasjon og oppsetting av øvrige fag- og sakssystemer kunne gjennomføres og testes tilstrekkelig. Dersom en velger en slik løsning vil dette bety at mye arbeid kan gjennomføres i 2018 og 2019, i stede for at alt skal igangsettes samtidig fra 01.01.20. Dette krever selvfølgelig mye av organisasjonen, det må derfor sikres rom for dette i perioden fremover, bl.a. vurdere innleie/kjøp av ekstra ressurser for implementering og/eller avlastning for nøkkelpersoner på driftsmessige områder. På den annen side kan vi ta hensyn til dette ved anskaffelsen av nye system og sikre en god fremdriftsplan med leverandøren og forskuttere overføring av systemet til Orkland kommune.

Ressurser som benyttes ved økonomiavdelingene og servicekontorene ved bytte av system, vil være de samme om en gjør dette byttet i 2019 eller først i 2020.

Skifte av systemer fra 01.01.19 er som nevnt en ambisiøs plan og det fordeler og ulemper ved denne løsningen. Dersom en finner en god og realistisk gjennomføringsmodell anses dette for et gunstig valg. Ved gjennomføring av anskaffelsene som innovativ anskaffelse vil en ha dialog med leverandørene i forkant av konkurransen. Ytterligere vurderinger og leverandørdialog kan gi oss et bedre beslutningsgrunnlag, slik at avgjørelse om tidspunkt og omfang av implementering av nytt økonomisystem kan tas i etterkant av dialogkonferansen. De samme vurderingene gjør seg i stor grad også gjeldende for sak/arkiv. Fra faggruppe arkiv er det et samstemt ønske om å kunne ta i bruk nytt arkivsystem for alle fra 01.01.19 for på denne måten å være i forkant av andre system og få rom til å benytte 2019 til faglig utvikling. Det er ikke fremkommet argumenter som taler mot dette. De enkelte kommunene må selv beslutte eventuelt skifte av system før 2020, men fellesnemnda bes gi en anbefaling om dette til en/flere kommuner.

Økonomi

Å anskaffe og implementere nye systemer vil være forbundet med en kostnad. Det er vanskelig å anslå om og eventuelt omfang av ekstra kostnader ved å ta i bruk nye system i 2019 i stede for i 2020. Anskaffelseskostnadene anslås til å være uavhengig av tidspunkt. Det kan tenkes ekstra kostnader ved iverksetting i forhold til abonnement og support på nye systemer i 2019. På den annen side vil utsetting av oppstart av hovedsystemene til 2020 medføre fare for forsinkelse for oppstart av andre fagsystem, slik at en i en lengre periode må abonnere på disse. Det antas ikke å utgjøre en vesentlig økonomisk belastning å iverksette sentrale system fra 2019. Kostnad ved innkjøp og drift av systemene vil være vanskelig å beregne. Kommunene må uansett ha disse systemene og dette medfører løpende driftsutgifter hele perioden uansett et eller flere systemer. Driftsutgiftene per år på økonomi/lønn for en kommune med omlag 10 000 innbyggere ligger i dag på ca. 500 000,-. En anskaffelse av et fullt ERP system med lønn, økonomi og personal kan medføre en anskaffelseskostnad på 1,5 mil + eventuelle konsulenthonorar. Dette er kun et grovt anslag i forhold til erfaringstall fra Orkdal i dag, type system, krav til funksjon m.m. vil være avgjørende. En dialog med leverandørene i forkant av anskaffelsen vil gi en god indikasjon på kostnadene i forhold til konkurransegjennomføring og krav som stilles.

Saksframlegg

Saksbehandler
Ingvill Kvernmo

Dato
17.11.2017

Arkivreferanse
2017/11264-
1

Saksgang		
Saknummer	Utvalg	Møtedato
9/17	Arbeidsutvalg Orkland	23.11.2017
16/17	Fellesnemnd Orkland	30.11.2017

Krav om elektronisk anskaffelsessystem fra 01.07.2018

Behandling i Arbeidsutvalg Orkland - 23.11.2017

Avstemming (7 medlemmer)

Prosjektleders innstilling – enstemmig vedtatt.

Tilråding i Arbeidsutvalg Orkland - 23.11.2017

Fellesnemnda anbefaler at alle kommunene går sammen for i fellesskap å anskaffe et komplett elektronisk konkurransegjennomføringsverktøy som tas i bruk for innkjøp i alle kommunene senest 01.07.18. Anskaffelsen gjøres slik at det kan tas i bruk for Orkland kommune fra 01.01.2020.

Prosjektleder/rådmannens innstilling

Fellesnemnda anbefaler at alle kommunene går sammen for i fellesskap å anskaffe et komplett elektronisk konkurransegjennomføringsverktøy som tas i bruk for innkjøp i alle kommunene senest 01.07.18. Anskaffelsen gjøres slik at det kan tas i bruk for Orkland kommune fra 01.01.20.

Bakgrunn for saken

Fra 1. januar 2020 slår Agdenes, Meldal, Orkdal og deler av Snillfjord kommune seg sammen til Orkland kommune. Det er viktig at rammeavtaler og andre innkjøp som får betydning for ny kommune allerede nå blir tatt opp, med sikte på å kunne anskaffe systemer som kan videreføres i Orkland kommune.

Fra 1. januar 2017 trådte ny lov om offentlige anskaffelser i kraft. Det nye regelverket for offentlige anskaffelser stiller det krav om at all kommunikasjon mellom oppdragsgiver og leverandørene over den nasjonale terskelverdien skal skje skriftlig ved bruk av elektroniske kommunikasjonsmidler. Det medfører at offentlige oppdragsgivere med anskaffelser omfattet av del II og del III i forskrift om offentlig anskaffelser (FoA) minimum må ha tilgang til en elektronisk løsning for utveksling av anskaffelsesdokumentene, forespørsler om å delta i konkurranse, bekreftelse av interesse og innlevering av tilbud.

Innføringen av det elektroniske egenerklæringsskjemaet og kravet om gratis, direkte og ubegrenset elektronisk tilgang til konkurransegrunnlaget for anskaffelser omfattet av del III i Foa øker behovet for en systemløsning som på en brukervennlig og sporbar måte kan effektivisere disse arbeidsoperasjonene i virksomhetens anskaffelsesenheter.

For kommunen gjelder nye krav om elektronisk kommunikasjon i våre anskaffelser fra 01.17.18.

Vurdering

De nye reglene innebærer at kommunene innen juli 2018 må ha på plass systemer som sikrer elektronisk kommunikasjon mellom partene i anskaffelsesprosessen som fyller kravene i regelverket, dette gjøres ved å ta i bruk et konkurransegjennomføringsverktøy.

Et konkurransegjennomføringsverktøy (KGV) er et fagsystem som gir elektronisk støtte i hele konkurransegjennomføringen fra kunngjøring til kontraktsinngåelse.

KGV støtter brukerne i alle prosessstegene i gjennomføringen, og sikrer sporbarhet og dokumentasjon av alle aktiviteter og hendelser. All kommunikasjon mellom oppdragsgiver og leverandørene foregår ved bruk av KGV, og løsningen bør være integrert mot Doffin. KGV har dynamiske maler for de vanligste aktivitetene, i tillegg kan virksomhetene ofte selv legge inn sine egne maler til bruk i gjennomføring av kunngjøring og konkurranse.

Mange integrerer KGV mot sak/arkivsystem for å sikre at arkivverdig materiell fra den enkelte konkurranse blir aktivert automatisk og fortløpende gjennom konkurransen.

Kontraksadministrasjonsverktøy (KAV) er en betegnelse som benyttes for verktøy som understøtter aktivitetene i kontraktsforvaltningen. KGV kan også ha funksjonalitet som understøtter kontraktsadministrasjonen. Normalt vil dette være informasjon om inngåtte avtaler med for eksempel data om kontraktens varighet, kontaktpersoner internt og hos leverandør samt andre nøkkeldata om kontrakten.

KGV er systemløsninger som leveres av markedet, og anskaffes i tråd med regelverket. KGV-leverandørene har ulike prismodeller, men de fleste gir oppdragsgiver mulighet for å anskaffe en løsning med grunnleggende funksjonalitet til én pris, og eventuelt i tillegg kjøpe tilleggsfunksjonalitet. I tillegg graderes prisene vanligvis etter omfang av bruken.

Prosjektleder anbefaler å anskaffe et fullverdig KGV system til kommunene. Dette vil oppfylle kravene til elektronisk kommunikasjon i ny lov om offentlige anskaffelser. Å få et elektronisk system som også understøtter kontraktsadministrasjon gir økt effektivitet ved at en alltid har full oversikt over anskaffelser som pågår og avtaler. Dette letter både innkjøpsprosessen og ikke minst kontraktsoppfølgingen i avtaleperiodene. Å ta i bruk et felles anskaffelsessystem sikrer at vi har god kontroll over anskaffelser og avtaler frem mot kommunesammenslåing.

Et felles KGV system gir også mulighet for kommunikasjon og innsyn for alle i kommunen som er involvert i en anskaffelse. Dette vil også fungere på tvers av kommunene og muliggjør et nært samarbeid og kompetanseutveksling eller etablering av en felles innkjøpsgruppe for kommunene om dette er ønskelig.

Til sist vil kravet om integrering med arkivsystem være en meget stor effektiviseringsfordel og også en kvalitetssikring i forhold til oppfyllelse av krav om dokumentasjon og arkivlovens bestemmelser. Dersom det besluttes å ta anskaffe og ta i bruk nytt arkivsystem for alle kommunene fra 01.01.19, vil denne effektiviseringsgevinsten kunne hentes ut allerede da.

DIFI har utarbeidet en veileder med utkast og maler som kan benyttes ved anskaffelse av KGV system. Faggruppe Jus og Innkjøp kan gjennomføre anskaffelsene for kommunene om ønskelig. For å ha systemet på plass innen lovendringen trer i kraft fra 1. juli 2018, bør anskaffelsen igangsettes i januar 2018.

Det er vanskelig å anslå eksakt kostnad for nytt KGV system da dette avhenger av både hvilke krav en stiller til systemet samt omfang av bruken/antall anskaffelser. For kommunene er det et krav å innføre elektronisk kommunikasjonssystem, og det vil redusere kostnadene å anskaffe et felles system fremfor at hver kommune skal gjennomføre anskaffelser for egne systemer.

Saksframlegg

Saksbehandler
Ingvill Kvernmo

Dato
17.11.2017

Arkivreferanse
2017/11259-
1

Saksgang		
Saknummer	Utvalg	Møtedato
10/17	Arbeidsutvalg Orkland	23.11.2017
17/17	Fellesnemnd Orkland	30.11.2017

Vurdering av fortsatt innkjøpssamarbeid med Sør-Trøndelag fylkeskommune

Behandling i Arbeidsutvalg Orkland - 23.11.2017

Avstemming (7 medlemmer)

Prosjektleders innstilling – enstemmig vedtatt.

Vedtak i Arbeidsutvalg Orkland - 23.11.2017

Fellesnemnda beslutter å foreta en utredning av om en skal fortsette innkjøpssamarbeid med Trøndelag fylkeskommune eller gjennomføre innkjøp i egen organisasjon. Utredningen skal leveres fellesnemnda innen 31.03.2018.

Prosjektleder/rådmannens innstilling

Fellesnemnda beslutter å foreta en utredning av om en skal fortsette innkjøpssamarbeid med Trøndelag fylkeskommune eller gjennomføre innkjøp i egen organisasjon. Utredningen skal leveres fellesnemnda innen 31.03.2018.

Bakgrunn for saken

Både Meldal, Agdenes, Snillfjord og Orkdal kommune har i dag avtale med Sør-Trøndelag fylkeskommune om innkjøpsavtaler.

Fra 01.01.18 slås fylkene sammen slik at Sør-Trøndelag fylkeskommune opphører og nye Trøndelag fylkeskommune oppstår. Det har vært kontakt med innkjøpsavdelingen Sør-Trøndelag fylkeskommune for å få svar på hvordan situasjonen stiller seg i forhold til fortsatt innkjøpssamarbeid, men dette er ikke avklart fra fylkeskommunen. Vi må få klarhet i om dagens innkjøpsavtaler kan videreføres etter sammenslåingen, dette vil bli en vurdering i forhold til hvilket rom som ligger i anskaffelsesregelverket. Det må videre avklares om Trøndelag fylkeskommune ønsker å inngå en ny avtale om innkjøpssamarbeid med kommunene og hvilke vilkår som stilles for videre samarbeid.

I dag er det i overkant av 30 rammeavtaler som inngår i innkjøpssamarbeidet. Avtalene dekker forskjellige områder flest avtaler er det på IT-systemer, matvarer samt bygg/teknisk.

Vurdering

Avtalen med Sør- Trøndelag fylkeskommune ble inngått i 1999 og fornyet 2009. Avtalen er utformet slik at kommunene forplikter seg til å delta i alle fylkeskommunens rammeavtaler. Kostnaden ved deltakelse i avtalen var for kommunen omlag 50 000 ved avtaleinngåelse, prisen er indeksregulert. Oppsigelsesfrist for avtalen er 6 måneder.

Rent kostnadmessig, hva gjelder administrasjon, er det helt klart at avtalen er gunstig for kommunene. Det er relativt mye arbeid knyttet til å håndtere alle avtaler i egen organisasjon fremfor at dette administreres av fylkeskommunen.

Det som bør vurderes er hva som gir oss de beste avtalene for kommunene. Det er i dag fylkeskommunen som definerer behov og setter opp vareutvalg, funksjonskrav og innhold for øvrig i avtalene. Det opprettes brukerutvalg, også med deltakelse fra kommunene, ved inngåelse av nye avtaler. Tilbakemeldingene som har kommet fra kommunene på dette området er at det er vanskelig å få gjennomslag for kommunenes synspunkter og særskilte behov ved utforming av nye avtaler.

Det er videre forskjell på struktur og behov i fylkeskommunen og i kommunene og spørsmålet er om dagens avtaler er utformet tilstrekkelig med sikte på kommunale behov. Et eksempel er rammeavtaler for levering av matvarer, her er det i dag 7 forskjellige avtaler for forskjellige matvarer, dette kan være hensiktsmessig for storkjøkken, men det kommer stadig klager fra barnehager om at dette ikke fungerer ved små innkjøp. Store avtaler som dette medfører også at oftere vil større leverandører vinne frem, på matvarer er alle leverandørene i trondheim, dette kan gå på bekostning av mindre lokale leverandører.

Et annet spørsmål er om vi har tilstrekkelig eierskap og kjennskap til avtalene som gjelder, slik at de kan benyttes og følges opp etter intensjonene. Det er ofte bare deler av vareutvalget til leverandørene som er gitt oss til gunstige priser, om dette ikke er tilstrekkelig kjent, kan gevinsten ved avtalen falle bort ved at en handler andre varer enn de som er priset etter avtalen. Det er også vanskelig å følge opp vilkårene med leverandørene når avtalens forutsetninger er lite kjent for oss, et eksempel er avtalen og påfølgende rettsak om multifunksjonsskrivere.

Det er viktig at kommunene har en bevist holdning og tanke i forhold til sine innkjøp. Nye regler om offentlig anskaffelse stiller strengere krav til det samfunnsmessige ansvaret rundt innkjøp i forhold til oppfølging av sosialt ansvar og miljøkrav. De kravene som stilles skal fremgå av i anskaffelsene men nye regler pålegger også strengere plikt til oppfølging gjennom i kontraksperioden. Dette bør kunne ivaretas i Orkland ved utarbeidelse av felles standarder, retningslinjer og kontraktsgrunnlag, f.eks. gjennom en felles innkjøpsstrategi.

Til tross for innkjøpssamarbeidet er det mange avtaler og innkjøp som gjøres i kommunene selv. Kommunen må derfor ha kompetanse og kunnskap om innkjøp uavhengig av om vi vil fortsette innkjøpssamarbeidet. Det kan være positivt at vi får en større kompetanse og kunnskap om våre innkjøp ved å ta hånd om alle avtaler i egen organisasjon. I dag er det de enkelte enhetsledere som sitter med innkjøp i egen enhet, ved økt kompetanse i kommunen på offentlige anskaffelser kan disse få bedre støtte og oppfølging ved sine innkjøp.

Dersom kommunen selv skal gjøre alle innkjøp, også de som i dag dekkes av rammeavtalene, krever dette ekstra ressurser og gir økte kostnader i forhold til administrering av avtalene. På den annen side øker kompetanse i kommunen og en har grunn til å tro at innkjøpene kan bli bedre rettet mot kommunen og oppfølging av avtalene vil bli bedre med eierskap til disse. De økte kostnadene med administrasjon kan dekkes ved mer

tilpassede innkjøp for kommunen og bedre oppfølging av kontraktsvilkår og de prisene vi faktisk betaler for varer og tjenester.

I februar hadde Orklandkommunene en felles dag med offentlige anskaffelser i sammenslåingsprosesser som fokus. En av innlederne var leder for innkjøpsavdelingen ved Sør-Trøndelag fylkeskommune som snakket om erfaringer og utfordringer ved anskaffelser i sammenslåingsprosess. Hun kommenterte og reflekterte rundt organisering av innkjøp i Orkland i forhold til fortsatt innkjøpssamarbeid eller oppbygging av kompetanse i egen kommune. Hun skisserte og forskjellige muligheter i samarbeid mellom kommunene og fylkeskommunen. Det kan som i dag være knyttet til deltakelse i rammeavtaler eller en kan se for seg at samarbeidet heller bør dreies over på kompetanseutvikling. Hun trekker frem eierskap til avtalene som en stor fordel ved å forestå innkjøpene i egen kommune det samme er muligheten dette gir for å stille krav ut fra egne behov. Med nye regler for offentlige anskaffelser er det åpnet for mer dialog med leverandørene, b.la. gjennom forhandlinger. Hun trekker frem at disse virkemidlene ved innkjøp i større grad kan benyttes der kommunen selv er avtalepart og stiller krav etter egne forutsetninger. På den negative siden påpekes at egne innkjøp krever større ressurser i kommunen og at vi får et lavere innkjøpsvolum per avtale. Kompetanse på offentlige anskaffelser vurderer hun kan falle ut både positivt og negativt, har en for lav kompetanse kan dette føre til feil og mangler ved anskaffelsene mens dersom en har god kompetanse i kommunene vil det å overta alt innkjøpsansvar være med å bygge opp ytterligere kompetanse til nytte for organisasjonen. De tilstedeværende opplevde nok at konklusjonen fra innkjøpsleder ved Sør-Trøndelag fylkeskommune var en anbefaling om å forestå egne innkjøp i kommunen.

På bakgrunn av usikkerhet rundt fremtidig innkjøpssamarbeid og betingelser knyttet til dette og vil prosjektleder anbefale at det foretas en utredning av om en skal fortsette innkjøpssamarbeid med Trøndelag fylkeskommune eller gjennomføre innkjøp i egen organisasjon for Orkland kommune.

Orkland**Saksframlegg**

Saksbehandler
Ingvill Kvernmo

Dato
19.10.2017

Arkivreferanse
2017/10090-
1

Saksgang		
Saknummer	Utvalg	Møtedato
5/17	Arbeidsutvalg Orkland	25.10.2017
18/17	Fellesnemnd Orkland	30.11.2017

Søknad om unntak fra regler og frister i eiendomsskatteloven

Vedlegg

1 Eiendomsskatt kommunesammenslåing veileder

Behandling i Arbeidsutvalg Orkland - 25.10.2017

Avstemming

Prosjektleders innstilling – enstemmig vedtatt.

Tilråding i Arbeidsutvalg Orkland - 25.10.2017

Med bakgrunn i uttalelse fra Kommunal og Moderniserings departementet med hjemmel i Inndelingsloven §s17 d) søkes de overgangsordning knyttet til eiendomsskatt for Orkland, og unntak fra regler om frister og vilkår for å kreve inn eiendomsskatt i årene 2020 og 2021.

Begrunnelse for søknaden er at det er ulikt i kommunene i dag hvorvidt det er eiendomsskatt, samt at de to kommunene som har eiendomsskatt, har ulik utskriving av denne.

Prosjektleders tilråding

Med bakgrunn i uttalelse fra Kommunal og Moderniserings departementet med hjemmel i Inndelingsloven §s17 d) søkes de overgangsordning knyttet til eiendomsskatt for Orkland, og unntak fra regler om frister og vilkår for å kreve inn eiendomsskatt i årene 2020 og 2021.

Begrunnelse for søknaden er at det er ulikt i kommunene i dag hvorvidt det er eiendomsskatt, samt at de to kommunene som har eiendomsskatt, har ulik utskriving av denne.

Bakgrunn for saken

Eiendomsskatten er en kommunal skatt der den enkelte kommune er egen skattemyndighet. Det er kommunestyret som avgjør om og i hvilken grad det skal skrives ut eiendomsskatt i kommunen. Kompetansen til å avgjøre dette kan ikke delegeres.

Kommunestyrets vedtak om utskriving av eiendomsskatt gjelder kun for ett år av gangen. Dette innebærer at kommunestyret hvert år må fatte vedtak om eventuell eiendomsskatt i forbindelse med budsjettvedtaket for kommende år.

Kommuner som er involvert i en kommunesammenslåing vil som regel ha ulike eiendomsskatteregimer. Dette er tilfelle for Orklands kommunene, der Orkdal og Agdenes ikke har eiendomsskatt, mens Snillfjord og Meldal har eiendomsskatt, men med ulike virkeområder.

I forbindelse med en kommunesammenslåing må politikerne i den sammenslåtte kommunen bestemme seg for om det skal skrives ut eiendomsskatt, og i tilfelle hvordan skatten skal innrettes etter de muligheter loven åpner for. Det er imidlertid ikke nødvendig at dette kravet er oppfylt fra det første året kommunesammenslåingen er gjennomført, og det er mulig å søke om utsettelse for å ha felles regime for eiendomsskatt i den nye kommunen. Inndelingsloven § 17 d) angir prosedyrer og hjelmer overgangsregler ved kommunesammenslåing.

Vurdering

Det må gjøres en politisk vurdering av om Orkland skal ha eiendomsskatt eller ikke, ettersom kommunene har ulik praksis på dette i dag.

I intensjonserklæringen står det følgende om eiendomsskatt:

“Den nye kommunen skal utnytte sitt inntekspotensial. Eiendomsskatt vurderes av fellesnemnda.”

Dersom det fattes vedtak om eiendomsskatt må det utarbeides rammer og retningslinjer for taksering av eiendommer i den nye kommunen. Det er viktig at det er et godt økonomisk fundament for diskusjonen fellesnemnda skal ha knyttet til eiendomsskatt.

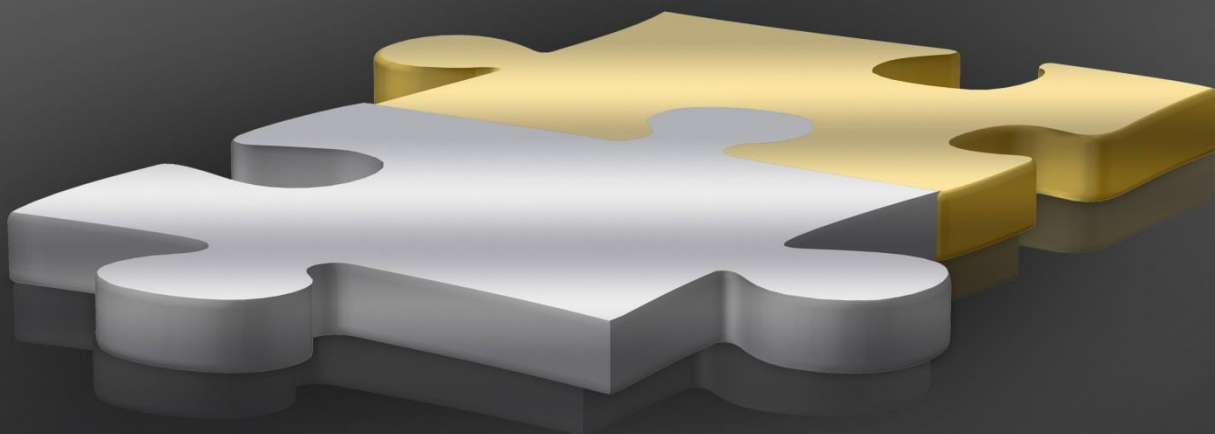
Dersom vi søker overgangsordning for Orkdal har fellesnemnda en større frihet til å vurdere når de ønsker at denne debatten skal tas. Dersom fellesnemnda ikke skal søke fritak, må fellesnemnda gjøre vedtak om eiendomsskatt senest i desember i 2018.

Tilrådingens økonomiske konsekvenser

Konsekvenser for vedtatte målsettinger

Eiendomsskatt ved kommunesammenslåing

Utarbeidet av KS Eiendomsskatteforum

Revidert per 1. januar 2017

Innholdsfortegnelse

1.	Innledning.....	3
2.	Rettskilder	3
3.	Eiendomsskattevedtaket.....	3
3.1	Lovhjemmel, jf. eiendomsskatteloven § 1.....	3
3.2	Avgjørelsesmyndighet, jf. eiendomsskatteloven § 2.....	4
3.3	Vedtak om utskrivning av eiendomsskatt – budsjettvedtak	4
3.4	Innholdet i eiendomsskattevedtaket.....	4
4.	Justeringer i budsjettvedtaket i skatteåret	5
5.	Overgangsperiode	5
6.	Frist for utskrivning av eiendomsskatt	6
7.	Kommunestyrets forberedelse til budsjettvedtaket/utskrivning av eiendomsskatt	6
8.	Særlige fokusområder ved kommunesammenslåing.....	7
8.1	Utskrivningsalternativ.....	7
8.2	Skattesatser	7
8.3	Taksering.....	10
9.	Alternativ verdsetting av boliger – formuesgrunnlag	12
9.1	Generelt.....	12
9.2	Prisoner	13
10.	Relevante dokumenter.....	13

Spørsmål ifm. veilederen kan rettes til advokat Anne-Lise Hellebostad
 E-post anne-lise.hellebostad@ks.no
 Tlf. 24 13 26 30 / 95 22 40 50

1. Innledning

Solberg-regjeringen uttalte i Sundvollen-erklæringen at den ville gjennomføre en kommunereform, og Kommunal- og moderniseringsdepartementet la 14. mars 2014 frem Prop. 95 S (2013-2014) Kommuneproposisjonen 2015 med en egen meldingsdel om kommunereformen.

Som følge av regjeringens arbeid, utreder i dag en rekke kommuner sammenslåing med nabokommuner. Regjeringen har varslet at den tar sikte på å fremlegge en proposisjon for Stortinget i 2017 om resultatene av reformarbeidet.

En kommunesammenslåing reiser spørsmål på flere ulike områder.

I denne veilederen vil vi ta for oss problemstillinger som kan oppstå i tilknytning til kommunesammenslåing og eiendomsskatt. For en generell gjennomgang av reglene om utskrivning av eiendomsskatt, viser vi til veilederen «Kort innføring i reglene om utskrivning av eiendomsskatt» av advokat Hans O. Bang (senere omtalt som «Utskrivningsveilederen» i dette dokumentet). Veilederen er tilgjengelig for kommuner tilsluttet KS Eiendomsskatteforum (KSE).

2. Rettskilder

Lov om fastsetjing og endring av kommune- og fylkesgrenser av 15. juni 2001 (inndelingslova) angir prosedyrer, og hjemler overgangsregler ved kommunesammenslåing. Loven har enkelte bestemmelser av særlig betydning for eiendomsskatten, som er en kommunal skatt hvor hver enkelt kommune er egen skattemyndighet.

Videre har Finansdepartementets skattelovavdeling avgitt enkelte prinsipputtalelser vedrørende kommunesammenslåing og eiendomsskatt.

Eiendomsskatteloven har ingen særskilte regler om kommunesammenslåing. Men generelt sett kan det sies at eiendomsskattelovens regler fungerer godt i forbindelse med kommunesammenslåing.

3. Eiendomsskattevedtaket

3.1 Lovhjemmel, jf. eiendomsskatteloven § 1

Eiendomsskatt skrives ut etter reglene i eiendomsskatteloven. Eiendomsskatteloven § 29 bestemmer at forvaltningsloven gjelder for behandling av eiendomsskattesaker med visse unntak.

3.2 Avgjørelsesmyndighet, jf. eiendomsskatteloven § 2

Eiendomsskatten er en kommunal skatt. Det er kommunestyret som avgjør om og i hvilken grad det skal skrives ut eiendomsskatt i kommunen. Kompetansen til å avgjøre dette kan ikke delegeres.

Eiendomsskattekontoret skriver ut eiendomsskatten i henhold til kommunestyrets vedtak.

3.3 Vedtak om utskriving av eiendomsskatt – budsjettvedtak

Kommunestyrets vedtak om utskriving av eiendomsskatt gjelder kun for ett år av gangen, jf. eiendomsskatteloven § 10. Dette innebærer at kommunestyret hvert år må fatte vedtak om eventuell eiendomsskatt i forbindelse med budsjettvedtaket for kommende år.

I forbindelse med en kommunesammenslåing må politikerne i den sammenslåtte kommunen bestemme seg for om det skal skrives ut eiendomsskatt, og i tilfelle hvordan skatten skal innrettes etter de muligheter loven åpner for.

3.4 Innholdet i eiendomsskattevedtaket

Følgende skal og kan inntas i budsjettvedtaket:

1. Hjemmel for utskriving av eiendomsskatt (esktl. § 2)
2. Hvilket utskrivningsalternativ som skal gjelde (esktl. § 3)
3. Hvilken skattesats som skal benyttes (esktl. §§ 11, 13)
4. Eventuell differensiering av skattesatser (esktl. § 12)
5. Eventuell bruk av bunnfradrag når boligeiendommer og fritidseiendommer er omfattet av skatteplikten (esktl. § 11)
6. Eventuell bruk av Skatteetatens formuesgrunnlag ved utskriving av eiendomsskatt på boliger (esktl. § 8 C-1)
7. Eventuell ny taksering av eiendommer (esktl. § 8 A-3) – særlig aktuelt ved kommunesammenslåing
8. Vedtak om eventuelle fritak - hvilke kategorier av eiendommer nevnt i esktl. § 7 som helt eller delvis skal fritas for eiendomsskatt (på generelt grunnlag og/eller etter søknad)
9. Kommunestyret kan vedta eiendomsskattevedtekter (utfyllende saksbehandlingsregler)
10. Antall terminer for innbetaling av eiendomsskatt (esktl. § 25)

4. Justeringer i budsjettvedtaket i skatteåret

Vedtaket om eiendomsskatt må fattes i forbindelse med budsjettbehandlingen forut for skatteåret, jf. pkt. 3.3. Det er imidlertid mulig å gjøre *justeringer* i budsjettvedtaket også i selve skatteåret, forutsatt at det skjer før skatten skrives ut, jf. FIN 15.08.1995.

For eksempel vil kommunestyret på tidspunkt for vedtak av budsjettet ikke alltid vite hva provenyet vil bli etter en taksering (dersom takstene og skattegrunnlaget ikke er klart). Det kan da være aktuelt å gjøre justering av f.eks. skattesatsen eller bunnfradrag kort tid før den forestående utskrivningen.

5. Overgangsperiode

Forut for en kommunesammenslåing vil de involverte kommunene som regel ha ulike eiendomsskatteregimer. Når kommuner slår seg sammen, må det etableres ett felles eiendomsskatteregime i den nye kommunen. Det er imidlertid ikke nødvendig at dette kravet er oppfylt fra det første året kommunesammenslåingen er gjennomført. Her kommer inndelingslovas regler inn.

Inndelingslova § 13 lyder:

§ 13. Lokale forskrifter, vedtekter og planvedtak

Ved samanslåing og deling av kommunar eller fylke gjeld lokale forskrifter og vedtekter framleis for vedkomande område inntil dei blir endra. Departementet fastset ein nærmare frist for når det lokale regelverket må vere vurdert med sikte på nødvendig endring.

Ved grensejustering skal forskrifter og vedtekter i den utvida kommunen straks gjelde for det overførte området.

Ei grenseendring har ikkje verknad for kommunale og regionale arealplanar som er utarbeidde etter reglane i plan- og bygningsloven. For andre planvedtak kan departementet gi nærmare reglar om verknad av grenseendringa, mellom anna fristar for revisjon av planvedtaka.

Det følger av bestemmelsen at etter en kommunesammenslåing kan eiendomsskattesatser og utskrivningsalternativer m.v. fortsatt gjelde i vedkommende område. Dette bestemmes av kommunestyret ved de årlige budsjettvedtakene. Det fremgår videre av bestemmelsen at departementet skal fastsette en nærmere bestemt frist for når endring må være vedtatt. I praksis har det som regel blitt gitt en overgangsperiode på to år før eiendomsskatten i de tidligere kommunene må være samkjørt i den sammenslåtte kommunen. Etter denne overgangsperioden må altså takseringen av (den sammenslåtte) kommunens eiendommer bygge på samme retningslinjer, og verdinivå og skattesatsen må være lik i hele kommunen, og utskrivningsalternativet som anvendes etter § 3 må være gitt lik anvendelse.

Også i overgangsperioden må kommunestyret fatte årlige eiendomsskattevedtak slik som beskrevet under punkt 3.4. Det må da fremgå av vedtaket at det skal gjelde ulike satser m.v. for ulike områder i den sammenslåtte kommunen. Se punkt 8.2 for eksempler på vedtak om eiendomsskatt for årene i overgangsperioden.

Også i overgangsperioden har kommunestyret anledning til å endre skattesats og utskrivningsalternativ m.v. på samme måte som de kunne gjort dersom kommunen ikke var i en overgangsperiode i forbindelse med en kommunesammenslåing.

6. Frist for utskrivning av eiendomsskatt

Som hovedregel skal eiendomsskatten være utskrevet før 1. mars i skatteåret, jf. esktl. § 14. For at eiendomsskatten skal anses utskrevet, må det både legges ut en eiendomsskatteliste til offentlig ettersyn og sendes ut skatteseddel til den enkelte skattyter. For en nærmere redegjørelse om hva som kreves for at eiendomsskatten skal anses utskrevet, viser vi til «Utskrivningsveilederen».

Det første året eiendomsskatt skrives ut i en kommune, må takstene være fastsatt og skatten skrevet ut innen utgangen av juni måned. Dette følger av esktl. § 14, 1. ledd, 3. pkt. Kommuner som slår seg sammen vil få den samme forlengede fristen for utskrivning av eiendomsskatten det året skatten skal være samkjørt, jf. FIN 17.06.1996. Dette innebærer at det første året den sammenslåtte kommunen skal skrive ut eiendomsskatt etter utløpet av overgangsperioden (som beskrevet under punkt 5), har kommunen frist til utgangen av juni med å skrive ut eiendomsskatten.

Når det gjelder frister for utskrivning av eiendomsskatt for øvrig, viser vi til «Utskrivningsveilederen».

7. Kommunestyrets forberedelse til budsjettvedtaket/utskrivning av eiendomsskatt

Perioden mellom kommunestyrets vedtak om utskrivning av eiendomsskatt (budsjettvedtak) og fristen for når eiendomsskatten må være skrevet ut, er relativt kort. Dette gjelder også i de tilfeller utskrivningsfristen er 30. juni.

Kommunestyret kan fatte et prinsippvedtak forut for budsjettvedtaket, slik at administrasjonen kan gjøre tiltak og sette i gang det forberedende arbeidet (som f.eks. taksering), jf. FIN 06.10.1994.

Prinsippvedtaket kan fattes når som helst, og kan f.eks. innebære en beslutning om utvidelse av eiendomsskatten, ny alminnelig taksering e.l.

8. Særlige fokusområder ved kommunesammenslåing

Reglene for utskrivning av eiendomsskatt er ikke særlig problematiske i forbindelse med en kommunesammenslåing. Det er likevel grunn til å rette fokus mot tre forhold som må vies særlig oppmerksomhet:

- 1) Utskrivningsalternativ
- 2) Skattesatser¹
- 3) Taksering

8.1 Utskrivningsalternativ

Det må avklares så tidlig som mulig hvilket utskrivningsalternativ som skal gjelde i den sammenslåtte kommunen. Dette vil få betydning for provenyinntgangen og hvor omfattende takseringsarbeidet blir.

Det følger av eiendomsskattelovens § 3 hvilke utskrivningsalternativer kommunestyret kan velge mellom:

- a) Faste eiendomar i heile kommunen
- b) Faste eiendomar i klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygde på byvis
- c) Berre på verk og bruk i heile kommunen
- d) Berre på verk og bruk og annan næringseigedom i heile kommunen
- e) Faste eiendomar i klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygde på byvis og på verk og bruk i heile kommunen
- f) Faste eiendomar i klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygde på byvis og på verk og bruk og annan næringseigedom i heile kommunen
- g) Faste eiendomar i heile kommunen, unnateke verk og bruk og annan næringseigedom

Andre utskrivningsalternativer enn disse kan ikke benyttes. Det er f.eks. ikke anledning til å skrive ut eiendomsskatt på alt annet enn «annen næringseiendom» (som ikke er verk og bruk). Etter at overgangsperioden er utløpt, er det heller ikke anledning til å velge at det skal være eiendomsskatt innenfor området til én eller flere av de opprinnelige kommunene, men ikke i andre.

8.2 Skattesatser

Det følger av eiendomsskatteloven § 11 at skattesatsen må være mellom 2 og 7 promille.

Det følger av eiendomsskatteloven § 13 at det første året en kommune skriver ut eiendomsskatt kan skattesatsen ikke være høyere enn 2 promille. Det følger videre av

---

¹ Se KSEs veileder Bruk av skattesatser ved utskrivning av eiendomsskatt

bestemmelsen at skattesatsen som hovedregel ikke kan økes med mer enn 2 promille hvert år etter innføringsåret.

Ved en kommunesammenslåing har den nye kommunen anledning til å vedta å bruke den høyeste satsen som har vært i bruk i én av kommunene før sammenslåingen. Dette følger av FINs uttalelse av 23.09.1991. Videre kan den sammenslåtte kommunen vedta at skattesatsen skal økes med 2 promille fra den høyeste satsen som har vært i bruk i én av kommunene før sammenslåingen.

Med virkning fra 1. januar 2017 trer en ny bestemmelse i eiendomsskatteloven §, annet ledd i kraft. Bestemmelsen lyder:

Ved første gongs utskrivning på bustader og fritidsbustader som følgje av overgang til nytt utskrivingsalternativ skal skatten for slik eigedom vere kr 2 for kvart kr 1000 av takstverdet. Reglane i første leden andre punktum flg. gjeld tilsvarende.

Det følger av endringslovens forarbeider at kommuner som utvider eiendomsskatten fra å gjelde innenfor områder som helt eller delvis er utbygd på byvis til å omfatte større deler av kommunen etter lovendringen ikke vil måtte skrive ut eiendomsskatt etter laveste sats på boligeiendommer. Dette begrunnes med at deler av eiendomsmassen (deler av kommunens boliger og fritidseiendommer) allerede var skattlagt før området for eiendomsskatt ble utvidet. Selv om enkelte boliger i et slikt tilfelle får eiendomsskatt for første gang, regnes ikke dette som første gang kommunen skriver ut eiendomsskatt på bolig- og fritidseiendommer.

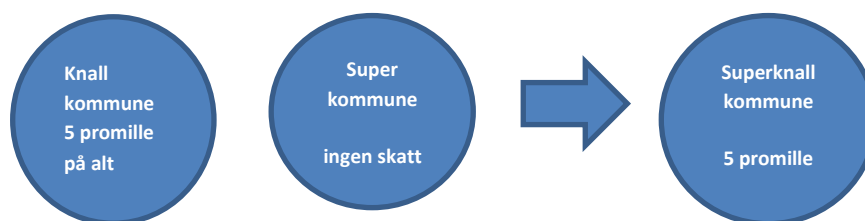
KSE antar at samme lovforståelse må legges til grunn ved en kommunesammenslåing. Dette innebærer at kommuner som slår seg sammen ikke er bundet til å benytte laveste skattesats på boligeiendommer såfremt minst én av kommunene skrev ut eiendomsskatt på slik eiendom før sammenslåingen.

KSE har bedt om Finansdepartementets bekreftelse på vår lovforståelse i brev av 06.09.2016, men henvendelsen er foreløpig ikke besvart.

Nedenfor gis det eksempler på bruk av skattesats. I tekstboksene gis det eksempler på hvordan de årlige budsjettvedtakene kan se ut for årene i overgangsperioden.

Eksempel 1:

Kommunene Knall og Super skal slås sammen. Forut for kommunesammenslåingen har Knall kommune skrevet ut eiendomsskatt med 5 promille på all fast eiendom i hele kommunen, mens Super kommune ikke har hatt eiendomsskatt. Etter kommunesammenslåingen kan satsen på 5 promille brukes på all skattepliktig eiendom (uavhengig av hvilket utskrivingsalternativ kommunen velger å bruke).

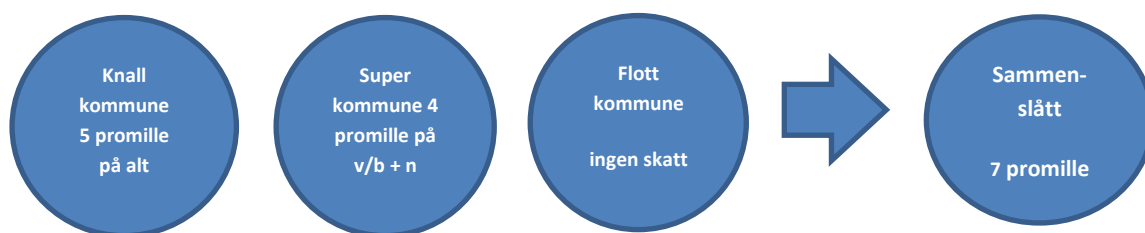
For årene i overgangsperioden vil budsjettvedtaket vedrørende utskrivningsalternativer og eiendomsskattesatser kunne se slik ut:

- I tidligere Knall kommune skal det skrives ut eiendomsskatt med 5 promille på fast eiendom i hele kommunen.
- I tidligere Super kommune skrives det ikke ut eiendomsskatt.

*****

Eksempel 2:

Kommunene Knall, Super og Flott skal slås sammen. Forut for kommunesammenslåingen har Knall kommune skrevet ut eiendomsskatt med 5 promille på all fast eiendom i hele kommunen, Super kommune har skrevet ut eiendomsskatt med 4 promille på verk og bruk og annen næringseiendom, mens Flott kommune ikke har skrevet ut eiendomsskatt. Etter kommunesammenslåingen kan satsen på 7 promille² brukes på all skattepliktig eiendom (uavhengig av hvilket utskrivningsalternativ kommunen velger å bruke).

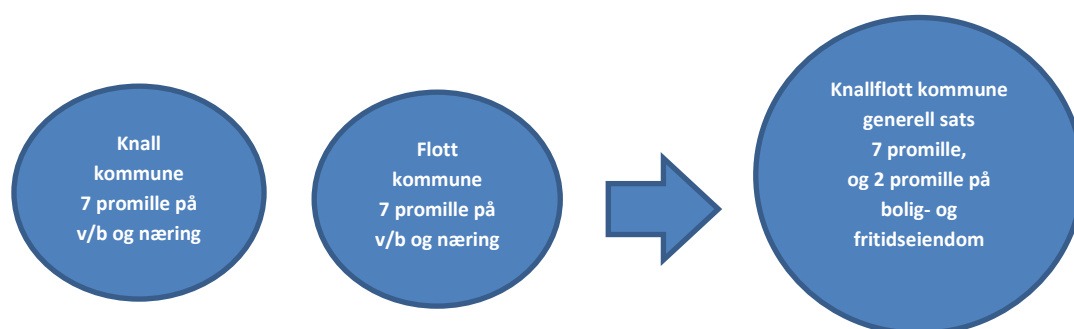
For årene i overgangsperioden vil budsjettvedtaket vedrørende utskrivningsalternativer og skattesatser kunne se slik ut:

- I tidligere Knall kommune skal det skrives ut eiendomsskatt med 5 promille på fast eiendom i hele kommunen.
- I tidligere Super kommune skal det skrives ut eiendomsskatt med 4 promille på verk og bruk og annen næringseiendom.
- I tidligere Flott kommune skrives det ikke ut eiendomsskatt.

² Satsen øker med 2 promille fra 5 promille som tidligere ble brukt i Knall kommune

Eksempel 3:

Kommunene Knall og Flott skal slås sammen. Forut for kommunesammenslåingen har begge kommuner skrevet ut eiendomsskatt på 7 promille på verk og bruk og annen næringseiendom. Etter kommunesammenslåingen kan satsen på 7 promille brukes på all skattepliktig eiendom med unntak av bolig- og fritidseiendommer. Ved eventuell skatlegging av bolig- og fritidseiendommer må skattesatsen være 2 promille det første året disse blir skattepliktige, jf. eiendomsskatteloven § 13, annet ledd.

For årene i overgangsperioden vil budsjettvedtaket vedrørende utskrivningsalternativer og skattesatser kunne se slik ut:

- Det skal skrives ut eiendomsskatt med 7 promille på verk og bruk og annen næringseiendom i hele Knallflott kommune.

*****

Dersom kommunen er i tvil om hvorvidt valg av utskrivningsalternativ og bruk av skattesats er i overensstemmelse med eiendomsskatteloven, kan KSEs sekretariat kontaktes.

8.3 Taksering

Eiendomsskatteloven § 8 A-3, annet ledd fastslår at det skal gjennomføres en alminnelig taksering i kommunen hvert tiende år. Dersom det foreligger «særlige forhold» kan kommunestyret beslutte at det skal gjennomføres en alminnelig taksering selv om det ikke har gått 10 år siden forrige taksering. En kommunesammenslåing anses som et særlig forhold som innebærer at det kan gjennomføres alminnelig taksering til tross for at det ikke har gått 10 år siden forrige taksering, jf. FIN 01.09.1994.

Det følger videre av eiendomsskatteloven § 8 A-4 at kommunestyret, som et alternativ til alminnelig taksering, kan vedta at skattetaksten skal øke med inntil 10 % av det opprinnelige skattegrunnlaget for hvert år etter tiårsfristen for den siste alminnelige taksering - såkalt kontorjustering.

Etter overgangsperiodens utløp skal samtlige av de skattepliktige eiendommene i den sammenslåtte kommunen være taksert etter de samme retningslinjer. Dette innebærer at i hvert fall noen av eiendommene må takseres. Dersom man ikke velger å takseres alle de skattepliktige eiendommene, må de eiendommene som skal takseres, takseres etter de samme retningslinjer og med samme verdimålingstidspunkt som er brukt på de eiendommene der tidligere takster skal beholdes.

Hvorvidt kommunen bør velge å takseres samtlige skattepliktige eiendommer eller bare noen av eiendommene, avhenger bl.a. av hvor gamle takstene er, hvor mange eiendommer det dreier seg om, og hvilke retningslinjer som er brukt ved forrige taksering.

Eksempel 4:

Super kommune og Knall kommune skal slås sammen, og overgangsperioden utløper den 1. januar 2017. I den sammenslåtte kommunen skal det skrives ut skatt på all fast eiendom unntatt verk og bruk og annen næringseiendom.

Situasjonen før sammenslåingen er slik:

- Super kommune har ikke eiendomsskatt
- Knall kommune har eiendomsskatt på all fast eiendom. Siste alminnelige taksering var i 2010.

I denne situasjonen vil KSEs råd være å gjennomføre en taksering av samtlige skattepliktige eiendommer i den sammenslåtte kommunen. Dette fordi takstene i Knall kommune er relativt gamle, og ved en ny taksering vil takstene i Knall kommune fastsettes med utgangspunkt i dagens prisnivå. Dersom man imidlertid hadde valgt bare å takseres de eiendommene som ikke tidligere var skattepliktige, måtte disse takseres etter de samme retningslinjer som gjaldt ved takseringen i 2010, og på basis av prisnivået den gangen. Videre ville det uansett være en betydelig mengde eiendommer som måtte takseres, og ny alminnelig taksering måtte gjennomføres etter 10 år regnet fra 2010.

Eksempel 5:

Super kommune og Knall kommune skal slås sammen, og overgangsperioden utløper den 1. januar 2017. I den sammenslåtte kommunen skal det skrives ut eiendomsskatt på all fast eiendom.

Situasjonen før sammenslåingen er slik:

- Super kommune har eiendomsskatt på 11 verk og bruk. Gjeldende takster ble fastsatt for 7 år siden.
- Knall kommune har eiendomsskatt på all fast eiendom. Gjeldende takster ble fastsatt ved alminnelig taksering i 2015.

I denne situasjonen vil KSEs råd være å beholde takstene i Knall kommune, mens det i Super kommune gjennomføres en taksering av all skattepliktig fast eiendom i kommunen - også de 11 verk og brukene. Takseringen som skal gjennomføres i Super kommune må skje i tråd med takseringen som ble gjort i Knall kommune i 2015. Dette innebærer at Super må benytte de samme takseringsretningslinjene som Knall, og takstnivået på eiendommene i Super må gjenspeile takstnivået på de takserte eiendommer i Knall, jf. FIN 01.09.1994. Det må altså settes en «2015-takst» på eiendommene, selv om takstene først skal benyttes fra 2017. En slik taksering vil innebære en likebehandling av like eiendommer innenfor den sammenslåtte kommunen.

9. Alternativ verdsetting av boliger – formuesgrunnlag

9.1 Generelt

Det følger av eiendomsskatteloven § 8 C-1 at kommunestyret kan vedta at eiendomsskatt på boligeiendom skal bygge på formuesgrunnlag fastsatt av Skatteetaten³. Kommunestyret kan fatte beslutning om dette hvert år, uavhengig av hvor i takseringsperioden man befinner seg.

Ved en kommunesammenslåing kan kommunestyret i den sammenslåtte kommunen beslutte å benytte formuesgrunnlag ved utskriving av eiendomsskatt uavhengig av om dette har vært brukt i én, flere eller ingen av kommunene forut for sammenslåingen.

Når Skatteetaten fastsetter formuesgrunnlagene tas det utgangspunkt i boligens areal, boligtype, byggeår og geografisk beliggenhet. Den geografiske beliggenheten tas hensyn til ved at det innhentes opplysninger fra Statistisk Sentralbyrå. Landet deles inn i soner, og disse sonene er én av faktorene ved fastsettelsen av formuesgrunnlaget. Hovedregelen er at hver kommune er én sone (noen få bykommuner deles inn i flere soner). I områder med få omsatte boliger er flere kommuner slått sammen til én sone.

Hvordan soneinndelingen vil bli etter en kommunesammenslåing vil avhenge av hvor mange omsetninger som finner sted i området. Det er Statistisk Sentralbyrå som avgjør soneinndelingen.

---

³ Se KSEs veileder Bruk av formuesgrunnlag ved utskriving av eiendomsskatt på boliger

Kommunene kan ikke påvirke soneinndelingen, og ved bruk av formuesgrunnlag ved utskrivning av eiendomsskatt på boliger, vil kommunene måtte benytte de formuesgrunnlag som presenteres av Skatteetaten.

9.2 Prissoner

KSE finner grunn til å påpeke at et område (tidligere kommune) kan komme i en annen prissone etter en kommunesammenslåing, noe som kan gi betydelige utslag i beregnet verdinivå. Dette er en problemstilling KSE har tatt opp med Statistisk Sentralbyrå og Skatteetaten, se vedlagte brev datert 31.08.2015. Ta kontakt med KSEs sekretariat dersom det er spørsmål om dette.

10. Relevante dokumenter

På KSEs nettsider hvor denne veilederen om eiendomsskatt og kommunesammenslåing ligger, vil du finne link til følgende dokumenter:

- Lov om eideomsskatt til kommunane
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1975-06-06-29?q=eigedomsskattelova>
- Inndelingslova <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2001-06-15-70?q=inndelingslova>
- Veilederen «Kort innføring i reglene om utskrivning av eiendomsskatt»
- Uttalelser FIN datert 15.08.1995, 17.06.1996, 06.10.1994, 23.09.1991, 01.09.1994
- <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/a-bygge-en-ny-kommune---rad-fra-tidligere-sammenslainger/id2506700/>

På nettsiden www.ks.no kan du søke på «**KS Eiendomsskatteforum**». Du kommer til:

<http://www.ks.no/fagomrader/okonomi/ks-eiendomsskatteforum/>

Scroll helt ned til boksen med «**KSE for medlemmer – innlogging**». Legg inn passord og brukernavn. Velg tema «**Veiledere og utredninger**».

Kontoradresse: Haakon VIIs gate 9, 0161 Oslo
Postadresse: Postboks 1378 Vika, 0114 Oslo
Telefon: 24 13 26 00
E-post: ks@ks.no
Nettside: www.ks.no

Bilde forside: Scanstockphoto.com